

RAADSINFORMATIEBRIEF

gemeente
WOERDEN

RAAD

Van: wethouder Ypma

Gemeente Woerden 10.017849

Registratiedatum: 14/12/2010
Behandelend afdeling: RAAD
Afgehandeld door/op:

Datum: 7 december 2010

Contactpersoon: Eric van Eijk

Tel.nr.: 8662

E-mailadres: eijk.eric@woerden.nl

Onderwerp:

Atlas Jong: gegevens van de Woerdense jeugd (0 tot en met 22 jaar) op het gebied van demografie, opvang, educatie en werk, opvoeding, bescherming en gezondheidszorg, veiligheid en vrije tijd.

Kennisnemen van:

De cijfers en toelichting hierop over het kalender jaar 2009 of het schooljaar 2008/2009

Inleiding:

De doelstelling van de Atlas Jong is een overzicht te bieden van voorzieningen en het gebruik daarvan door de jeugd van 0 tot en met 22 jaar in Woerden.

Kernboodschap:

Dit is de derde Atlas Jong. De cijfers over 2009 of schooljaar 2008/2009 zijn toegevoegd. De Atlas bevat nog steeds de cijfers over voorafgaande jaren. Hierdoor is het mogelijk om ontwikkelingen en trends te herkennen en te signaleren. In deze versie is voor het eerst een koppeling aangebracht tussen de beleidsdoelen en de behaalde resultaten. De Atlas is hiermee een bron van kennis voor raadsleden, college en beleidsmedewerkers.

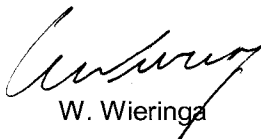
Vervolg:

In 2011 zal de Atlas Jong de gegevens over kalenderjaar 2010 en schooljaar 2009/2010 bevatten.

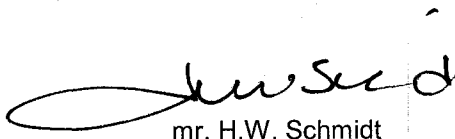
Bijlagen:

Atlas Jong

De secretaris

W. Wieringa

De burgemeester

mr. H.W. Schmidt

ATLAS JONG

Gegevens van 2009 of schooljaar 2008/2009

Inhoudsopgave

<i>Inhoudsopgave</i>	2
<i>Samenvatting</i>	3
<i>Inleiding</i>	4
<i>Hoofdstuk 1: Algemeen</i>	5
1.1. <i>Algemene demografische gegevens</i>	5
1.2. <i>Demografische gegevens jeugd</i>	5
1.3. <i>Conclusie Algemeen</i>	6
<i>Hoofdstuk 2: Opvang, educatie en werk</i>	7
2.1. <i>Peuterspeelzalen, VVE en schakelklassen</i>	7
2.2. <i>Kinderopvang/ Buitenschoolse opvang</i>	10
2.3. <i>Schoolbezoek en verzuim</i>	11
2.4. <i>Voortijdig schoolverlaten (VSV) en trajectbegeleiding</i>	15
2.5. <i>Registratie het Werkplein</i>	20
2.6. <i>Conclusie Opvang, Educatie en Werk</i>	21
<i>Hoofdstuk 3: Opvoeding, bescherming en gezondheidszorg</i>	23
3.1. <i>Psychische gezondheid</i>	23
3.2. <i>Fysieke gezondheid</i>	27
3.3. <i>Conclusie Opvoeding, bescherming en gezondheidszorg</i>	31
<i>Hoofdstuk 4: Veiligheid</i>	33
4.1. <i>Halt-verwijzingen</i>	33
4.2. <i>Overlastmeldingen jongeren</i>	34
4.3. <i>Doorverwijzingen Veiligheidshuis</i>	34
4.4. <i>Samenwerking op het gebied van jeugd en veiligheid</i>	35
4.5. <i>Conclusie Veiligheid</i>	35
<i>Hoofdstuk 5 Vrije tijd</i>	36
5.1. <i>Sport</i>	36
5.2. <i>Cultuur/educatie</i>	38
5.3. <i>Activiteiten jeugd- en jongerenwerk</i>	40
5.4. <i>Conclusie Vrije tijd</i>	43
<i>Hoofdstuk 6. De jeugd in Woerden: aanbevelingen en aandachtspunten</i>	45
<i>Bronnen</i>	46
<i>Afkortingenlijst</i>	48

De Atlas Jong is een product van de Afdeling Onderwijs & Welzijn van de gemeente Woerden en is onder coördinatie van hoofd cluster Jong door, de heer Eric van Eijk, samengesteld door tijdelijk beleidsmedewerker Corina Kraan.

Samenvatting

In deze Atlas Jong zijn gegevens van de jeugd (tot en met 22 jaar) in de gemeente Woerden opgenomen op het gebied van demografie, opvang, educatie en werk, opvoeding, bescherming en gezondheidszorg, veiligheid en vrije tijd. Het samenstellen van de Atlas heeft plaatsgevonden van april tot en met augustus 2010 en bevat gegevens over kalenderjaar 2009 en schooljaar 2008/2009.

De resultaten geven aan dat het aandeel jeugd van de totale bevolking rond de 30% is waarbij elk jaar sprake is van een zeer lichte daling. Van de jongeren waren de mannen in de meerderheid. Het aandeel allochtone jongeren van het totaal aantal jongeren nam in 2009 zeer licht toe.

Bij de jongste groep inwoners van Woerden was een daling waar te nemen in het peuterspeelzaalbezoek en een stijging in de deelname aan voor- en vroegschoolse educatie. De locaties voor kinderopvang en buitenschoolse opvang vermeerderden en kregen meer kindplaatsen in 2009. Het aantal gastouderbureaus nam af van 3 naar 2.

Leerplichtige kinderen en jongeren namen in aantal iets af, maar zorgden voor relatief fors meer verzuimmeldingen in het schooljaar 2008/2009. Het VMBO was het schooltype met de meeste verzuimmeldingen, het signaalverzuim – spijbelen - was hiervan de grootste veroorzaker. Het aantal vroegtijdig schoolverlaters daalde in datzelfde schooljaar aanzienlijk. De gemeente deed ook meer om dit tegen te gaan; er waren meer gesprekken met jongeren die niet meer naar school gingen. De opvangvoorziening in de kansklassen kreeg meer deelnemers, zowel bij het op-de-rails-traject als bij de reboundvoorziening. Het aantal werkzoekende jongeren in Woerden steeg in 2009, maar het aandeel van jonge werklozen op de totale hoeveelheid werklozen werd kleiner.

In Woerden maakten de jongeren fors meer gebruik van de voorzieningen voor psychosociale problemen. Het Jeugdloket kreeg met een stijging van 23% meer hulpvragen te maken. Voor ouders van 0-12-jarigen is er het Pedagogisch Bureau; het gebruik hiervan nam met 15% af. In de fysieke gezondheidszorg is het beeld tweeledig; zuigelingen, peuters en kleuters gingen vaker op standaard consult bij de consultatiebureaus, maar er waren veel minder indicatieconsulten. De instelling MEE zag een stijging van het aantal jongere cliënten in Woerden. Het overgewicht onder 5-6-jarigen is twee jaren achtereen gedaald. Bij de overige leeftijdsgroepen bleef dit ongeveer gelijk. Cijfers over alcohol, drugs, seksualiteit en leefstijl over 2009 waren nog niet beschikbaar bij de voltooiing van deze Atlas.

Qua jeugd en veiligheid stabiliseerde in Woerden de daling in het aantal Halt en Stop verwijzingen. Het aantal overlastmeldingen steeg licht. Het aantal cases bij het Justitieel Casusoverleg Jeugd (JCJ) bleef vrijwel gelijk ten opzichte van 2008.

In hun vrije tijd namen jongeren in 2009 deel aan buurtsport, Brede Schoolactiviteiten, aan muziek, dans- en theater en via school ook nog aan kunsteducatieve activiteiten. Op vrijwel alle gebieden is er sprake van een stijging van het aantal deelnemers. Wat betreft het jongerenwerk is er wel een overzicht van aangeboden producten, maar ontbreken precieze gegevens over het aantal deelnemers.

Inleiding

In deze Atlas Jong 2009, schooljaar 2008/2009 staan de gegevens over de jeugd van 0 tot en met 22 jaar en de voorzieningen die er zijn voor deze jeugd. In 2008 verscheen de eerste Atlas Jong. Dit is inmiddels de derde versie. Voor het samenstellen van de Atlas zijn bronnen van binnen en buiten het gemeentehuis gebruikt. Deze Atlas laat de ontwikkelingen zien die zich voordeden sinds het verschijnen van de eerste Atlas Jong. Daarnaast wordt vanaf deze versie gekozen voor een andere leeftijdsindeling. In plaats van leeftijdsgroepen van elk vijf jaar, wordt de leeftijdsindeling en de gegevens op bepaalde terreinen vanaf 2009 gebaseerd op levensfasen. Dit sluit beter aan op het te formuleren beleid door de beleidsmedewerkers. Deze Atlas bevat de gegevens over kalenderjaar 2009 en over het schooljaar 2008/2009. In 2011 zal de Atlas de gegevens over kalenderjaar 2010 en schooljaar 2009/2010 bevatten.

Vier thema's

De Atlas Jong is ingedeeld aan de hand van de vier thema's uit het Programma Jong:

1. Opvang, educatie en werk
2. Opvoeding, bescherming en gezondheidszorg¹
3. Veiligheid
4. Vrije tijd

In het Programma Jong 2009 zijn voor de vier thema's bepaalde doelen gesteld. Deze doelen komen in de inleiding van elk hoofdstuk aan bod. Nieuw in deze Atlas is dat de daarna genoemde resultaten gekoppeld worden aan deze doelen. Dit brengt in beeld waar doelen behaald zijn en waar extra inzet nog nodig is.

Doelstelling van de Atlas Jong

De doelstelling van de Atlas Jong is een overzicht te bieden van voorzieningen en het gebruik daarvan door de jeugd van 0 tot en met 22 jaar in Woerden. Het gaat in eerste instantie om een objectief overzicht van vraag en aanbod. Op termijn kan ook de waardering van de voorzieningen worden meegenomen.

Door de gegevens jaarlijks te actualiseren kan de Atlas Jong een belangrijk hulpmiddel worden bij het maken van integraal jeugdbeleid en het efficiënt inzetten van de beschikbare middelen.

Methodiek en interpretatie Atlas Jong

De Atlas is tot stand gekomen door middel van het verzamelen van beschikbare gegevens in het gemeentehuis en jaarverslagen van organisaties. Daarnaast zijn er enkele websites geraadpleegd. Deze worden genoemd bij de bronvermelding.

Waar mogelijk zijn de opgetreden verschillen tussen de gegevens uit de vorige Atlas Jong en deze versie verklaard. Als er geen uitleg gegeven wordt, betekent dit dat er aanvullend onderzoek gedaan moet worden of meer informatie vergaard moet worden om een verklaring te kunnen geven.

¹ In de Atlas Jong is het thema 'gezondheidszorg' met de onderwerpen 'opvoeding' en 'bescherming' samengevoegd.

Hoofdstuk 1: Algemeen

In heel Nederland waren er begin 2009 ruim 4,3 miljoen jongeren tot en met 22 jaar. Ruim 22% van deze jongeren was van allochtone herkomst. Hoe was dit in 2009 in de gemeente Woerden? Hoeveel jongeren woonden er en wat was hun geslacht en herkomst?

1.1. Algemene demografische gegevens²

In de onderstaande tabel is de peildatum steeds 1 januari van het desbetreffende jaar. Op peildatum 1 januari 2009 waren er 48.852 inwoners in de gemeente Woerden. Per 1 januari 2010 waren dit 49.342 inwoners. De laatste twee jaar groeit de bevolking jaarlijks met ongeveer 1%.

Tabel 1.1. Totale bevolking gemeente Woerden

	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Totaal	48.118	47.912	48.016	48.383	48.885	49.342

*de cijfers van 2010 zijn voorlopige cijfers

Van deze inwoners waren elk jaar de vrouwen in een kleine meerderheid. Op elke 1000 inwoners van Woerden zijn er 506 vrouw. Er is dus geen aanzienlijk groot verschil tussen het aantal mannen en het aantal vrouwen in de gemeente Woerden.

Tabel 1.2. Aantal mannen en vrouwen in de gemeente Woerden

	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Man	23.833	23.710	23.722	23.883	24.167	24.393
Vrouw	24.285	24.202	24.294	24.500	24.685	24.949

*de cijfers van 2010 zijn voorlopige cijfers

Met een stijging van het inwoneraantal ging ook een lichte stijging van het aantal allochtone inwoners gepaard. Onder een allochtoon wordt een persoon verstaan van wie tenminste één ouder in het – niet westerse - buitenland is geboren. In 2009 was 12,5% van de inwoners van Woerden allochtoon. In 2008 was dit 12,4%, in 2007 was dit 12,3%.

Tabel 1.3. Aantal autochtone en allochtone inwoners gemeente Woerden

	2005	2006	2007	2008	2009
Autochtoon	42.277	42.042	42.101	42.378	42.768
Allochtoon	5841	5870	5915	6005	6117

1.2. Demografische gegevens jeugd³

Jeugd in algemene zin is een verzamelterm voor de groep inwoners van 0 tot en met 22 jaar.

Op 1 januari 2009 woonden er 14.633 jongeren in Woerden. Per 1 januari 2010 waren dat er 14.661. Van 2005 tot 2007 daalde het aantal jongeren in Woerden, vanaf 2007 is er een stijging waar te nemen. Het aandeel jeugd maakt vanaf 2005 ongeveer 30% uit van alle inwoners van Woerden. Hoewel er geen aanzienlijk verschil is op te merken, is er percentueel gezien elk jaar wel sprake van een zeer lichte daling.

² CBS StatLine, via: statline.cbs.nl, geraadpleegd: april 2010

³ CBS StatLine, via: statline.cbs.nl, geraadpleegd: april 2010

In tabel 1.4 staan de groepen jongeren naar leeftijdsfasen ingedeeld; groep 1 heeft betrekking op de consultatiebureauperiode, het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang. Groep 2 heeft betrekking op de basisschool- en BSO-periode. Groep 3 heeft betrekking op het voortgezet onderwijs tot en met de kwalificatieplicht geldende leeftijd. Groep 4 heeft betrekking op alle jongeren ouder dan 18 jaar.

Tabel 1.4. Jongeren (tot en met 22 jaar) naar leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
0 t/m 3 jaar	2834	2680	2596	2567	2527	2492
4 t/m 12 jaar	5897	5952	5991	6031	6137	6175
13 t/m 17 jaar	3208	3188	3200	3208	3196	3159
18 t/m 22 jaar	2670	2632	2703	2743	2773	2835
Totaal	14.609	14.452	14.490	14.549	14.633	14.661

Wat de jongeren en geslacht betreft, is te zien dat bij deze groep het mannelijk geslacht in de meerderheid is, in tegenstelling tot bij de gemeente Woerden in zijn geheel. In 2009 waren 510 van de 1000 jongeren man. In 2008 waren er nog 506 van de 1000 jongeren man. Er is een overeenkomst met het landelijke beeld, waarbij het mannelijke geslacht bij de jeugd in de meerderheid is en waarbij het aandeel van het vrouwelijke geslacht bij de totale bevolking het grootst is.

Tabel 1.5. Aantal jongeren (tot 23 jaar) naar geslacht

	2005	2006	2007	2008	2009
Man	7457	7399	7363	7359	7455
Vrouw	7152	7053	7127	7190	7168

In 2009 was 14% van de jongeren van allochtone afkomst. In 2008 was dit 13,7%. Het percentage allochtonen ligt bij de groep jongeren dus iets hoger dan bij de algehele groep inwoners, waarbij dit in 2009 12,5% was. Deze 14% ligt echter beduidend lager dan het landelijk gemiddelde van 22% jongeren op het totaal van de Nederlandse bevolking.

Tabel 1.6. Aantal autochtone en allochtone jongeren (tot en met 22 jaar)⁴

	2005	2006	2007	2008	2009
Autochtoon	12.634	12.484	12.519	12.551	12.575
Allochtoon	1975	1968	1971	1998	2048

1.3. Conclusie Algemeen

Sinds 2007 is de totale bevolkingsomvang van de gemeente Woerden gestegen. Het aantal allochtonen groeide eveneens. Het aandeel jeugd van de totale bevolkingsgroep is circa 30%, terwijl dit aandeel elk jaar licht daalt. De mannen waren bij de jeugd in de meerderheid. Dit is conform het landelijke beeld. Het aandeel allochtonen onder de jeugd ligt 1,5% hoger dan het aandeel allochtonen onder de algehele bevolking van Woerden.

⁴ CBS JeugdStatLine, via: jeugdstatline.cbs.nl, geraadpleegd: april 2010

Hoofdstuk 2: Opvang, educatie en werk

De doelstelling uit de programmabegroting 2009 voor dit thema is dat kinderen en jongeren tot en met 22 jaar zich moeten kunnen ontwikkelen tot volwassen mensen die deelnemen aan de arbeidsmarkt of op school zitten. Daarnaast moeten leerlingen in Woerden passend onderwijs kunnen krijgen en moeten de leerlingen zoveel mogelijk in de directe leefomgeving naar school kunnen gaan.

Het doel hierbij voor 2010 is dat minimaal 97% van de Woerdense jongeren het onderwijs verlaat met een startkwalificatie. De overige 3% zit op school, werkt of volgt een combinatie van school en werk. Daarnaast moet het absoluut verzuim in beeld zijn en nihil zijn.⁵

2.1. Peuterspeelzalen, VVE en schakelklassen

2.1.1. Bezoek peuterspeelzalen regulier

Bij peuterspeelzaalwerk in Woerden kunnen kinderen van 2 tot 4 jaar terecht. Er zijn verschillende instellingen voor peuterspeelzaalwerk in de gemeente Woerden.

Tabel 2.1. aantal kinderen dat gebruik gemaakt heeft van reguliere zaal per 1 januari⁶

Naam Peuterspeelzaal	2006	2008	2009
Berenboot	-	79	48 (gesloten per 1 augustus 2009)
Snoetjes (voorheen Sprookjesbos)	-	67	66
Bubbels	-	45	73 (vanaf 1 augustus ook kinderen Berenboot)
Paddestoel	-	93	97
Kabouter	-	100	89
Kloddertje (2)	-	122	122
Haventje	-	73	81
Peuterkwartier	-	43	63
Peuterhof (2)	-	192	179
Peuterpret	-	54	63
Totaal	729	868	833-840*

* Een deel van de kinderen van Berenboot is na de zomervakantie doorgedaan op Bubbels. Dit aantal kinderen komt dus twee keer voor in de bovengenoemde aantallenregistratie. Een ander deel van de kinderen van Berenboot is na de zomervakantie begonnen in het basisonderwijs; zij waren inmiddels vier jaar geworden. Schatting is dat het om circa 7 kinderen gaat.

In 2009 maakten minder kinderen gebruik van de reguliere peuterspeelzalen. Van 2006 zijn de cijfers per peuterspeelzaal niet beschikbaar, waardoor de vergelijking uitgesplitst per peuterspeelzaal niet te maken is.

De cijfers over de bezettingsgraad van de peuterspeelzalen geven aan in hoeverre de maximale groepsgrootte gebruikt wordt. Bijvoorbeeld: als op een willekeurig dagdeel 14 van 18 beschikbare plekken bezet zijn, is de bezettingsgraad van die groep voor dat dagdeel 77,78%. De tabel hierna geeft de gemiddelde bezetting van een peuterspeelzaal over het gehele jaar weer. In 2009 stopt voor vier peuterspeelzaallocaties de daling in bezetting die in 2007 en 2008 ingezet was. Vooruitlopend op de invoering van de Wet OKE⁷ gaat de maximale groepsgrootte in Woerden per

⁵ Programmabegroting 2009

⁶ info PSZ Woerden inclusief opstap over 2009, mail

⁷ Wet OKE = wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie

1 augustus 2010 terug naar 16 kinderen op twee leidsters. Door deze maatregel zal de bezettingsgraad hoger zijn, dan wanneer met 18 beschikbare plekken wordt gerekend.

Tabel 2.2. Gemiddelde bezetting over het hele jaar⁸

Naam Peuterspeelzaal	2006	2007	2008	2009
Berenboot	97,58%	78,11%	72,14%	48,31% (gesloten per 1 augustus 2009)
Snoetjes (voorheen Sprookjesbos)	90,03%	64,87%	63,54%	64,69%
Bubbels (max. 14 kinderen per groep ivm behuizing)	82,44%	65,20%	74,34%	63,86 % (vanaf 1 augustus ook kinderen Berenboot)
Paddestoel	98,25%	85,72%	79,14%	71,82%
Kabouter	98,41%	99,21%	94,40%	92,07%
Kloddertje (2)	98,24%	92,08%	93,21%	93,67%
Haventje	95,60%	82,14%	74,92%	85,18%
Peuterkwartier	98,61%	85,16%	83,99%	85,47%
Peuterhof (2) Harmelen	94,16%	84,18%	91,65%	75,75%
Peuterpret Zegveld	-	76,17%	93,35%	92,07%
Totaal	94,81%	81,71%	81,07%	79,29%

2.1.2. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

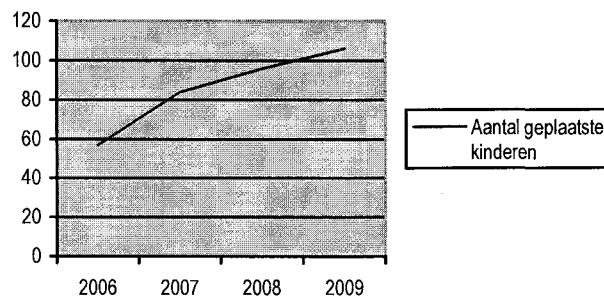
Voor- en Vroegschoolse Educatie, VVE, is een wettelijke taak van de gemeente en het onderwijs. VVE houdt in dat kinderen op jonge leeftijd meedoen aan een educatief (taalgericht) programma. De gemeente is verantwoordelijk voor het programma dat via de peuterspeelzalen (opstapgroep) of via de kinderdagverblijven wordt aangeboden. De scholen zijn verantwoordelijk voor het programma dat in de eerste twee groepen van de basisschool wordt aangeboden. De doelstelling is kinderen met een taalachterstand uit zowel autochtone als allochtone gezinnen zodanig te stimuleren dat zij hun kansen op een goede schoolloopbaan hiermee vergroten. Op basis van een gewichtenregeling (waarvan de basis het opleidingsniveau van de ouders is) ontvangen scholen hier geld voor.

VVE kent drie doelgroepwijken: het Schilderskwartier, het Bloemen- en Bomenkwartier en Molenvliet. Daarnaast is er een aanbod in de wijk Staatsliedenkwartier en de kern Kamerik.

Voorschoolse educatie

Binnen de doelgroepwijken wordt gewerkt met opstapgroepen. Van een opstapgroep is de groeps grootte maximaal 14 doelgroepkinderen op twee leidsters. Het aantal kinderen dat de opstapgroepen bezoekt, laat een stijgende lijn zien, zoals ook te zien is in de volgende grafiek.

Grafiek 2.3. Aantal geplaatste kinderen VVE

⁸ info Inhoudelijk Jaarverslag 2009 Peuterspeelzalen KMN Kind & Co in Woerden

In de volgende tabel is de registratie van de opstapgroepen te zien.

Tabel 2.4. Registratie opstapgroepen VVE 2006-2008, van januari t/m december⁹

	2006	2007	2008	2009
Aantal geplaatste kinderen opstapgroep	57	84	96	106
Aantal doelgroepkinderen wachtlijst opstapgroep	17	31	29	24
Toename aantal doelgroepkinderen in 2009 (indicatie ontvangen van JGZ)	7	35	43	48
Aantal doelgroepkinderen aangemeld door JGZ die niet naar de peuterspeelzaal komen	0	0	0	0
Aantal doelgroepkinderen met niet-Nederlandse achtergrond	54	73	84	89
Aantal doelgroepkinderen met Nederlandse nationaliteit	3	11	12	17

Van de 24 kinderen die per december 2009 op de wachtlijst staan zijn er 12 kinderen ouder dan 2 jaar en 12 kinderen jonger dan 2 jaar. De kinderen van 2 jaar en ouder kunnen allen in de eerste helft van 2010 geplaatst worden.¹⁰ Met het plaatsen van kinderen van jonger dan twee jaar, wordt gewacht totdat zij de peuterspeelzaal leeftijd hebben bereikt.

Onderdeel van het educatie (taalgerichte) programma is dat de doelgroepkinderen ook extra dagdelen volgen. Van de 106 kinderen volgen 37 kinderen één extra dagdeel, terwijl 45 kinderen zelfs twee extra dagdelen volgen in het reguliere peuterspeelzaalwerk¹¹.

Vanuit de Lokaal Educatieve Agenda is gewerkt aan het verbeteren van de overdracht van kindgegevens van de voorschoolse periode naar het primair onderwijs. In 2009 is in dit kader gestart met een proefproject overdrachtsformulier op de VVE locaties. Vanaf maart 2010 zal de overdracht in vrijwel geheel Woerden van alle voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzaal en kinderdagverblijven) naar de basisscholen gestalte krijgen.

Vroegschoolse educatie: de schakelklas

Een schakelklas is bedoeld voor leerlingen uit de eerste twee groepen¹² van het basisonderwijs (voor zowel allochtone als autochtone leerlingen) met een taalachterstand, die in staat zijn in 1 jaar tijd dusdanige vorderingen te maken dat de achterstand weggenomen is. Voor het schooljaar 2008/2009 waren De Wegwijzer, De Horizon en De Achtsprong de aangewezen lespunten.

In de volgende tabel is het aantal deelnemers aan een schakelklas in schooljaar 2008/2009 te zien, uitgesplitst naar locatie.

⁹ Registratie opstapgroepen, 1 januari 2009 tot en met 31 december 2009

¹⁰ info Inhoudelijk Jaarverslag 2009 Peuterspeelzalen KMN Kind & Co in Woerden

¹¹ Zie voetnoot 9.

¹² Incidenteel neemt nog een leerling uit groep 3 deel aan de schakelklasactiviteiten (bron: beleidsmedewerker VVE)

Tabel 2.5. Aantal leerlingen schakelklas 2008/2009¹³

Locatie	2008/2009
De Achtsprong	8
De Horizon	4
De Wegwijzer	7
Totaal	19

2.1.3. Onderwijsachterstandenbeleid voor kinderen ouder dan 6 jaar

Voor kinderen die op latere leeftijd in Nederland arriveren of nog steeds een taalachterstand hebben, zijn er op de basisschool geen speciale programma's meer beschikbaar. Wel kunnen scholen uit het voortgezet onderwijs bij een voldoende aantal¹⁴ leerlingen bij het Rijk budget aanvragen om deze leerlingen te begeleiden. Heeft een school onvoldoende leerlingen, dan kunnen deze leerlingen in Gouda of in Utrecht gebruik maken van een internationale schakelklas.

2.1.4. Deelconclusie peuterspeelzalen, VVE en schakelklassen

In 2009 maakten minder kinderen gebruik van reguliere peuterspeelzalen dan in 2008. Dit heeft tot sluiting van één van de locaties geleid.

De voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Woerden is in 2009 gegroeid. Er zijn meer kinderen geplaatst en er stonden minder doelgroepkinderen op de wachtlijst. Het aantal doelgroepkinderen met een niet-Nederlandse achtergrond maakte opnieuw een stijging door.

In schooljaar 2008/2009 hadden de schakelklassen voor de Vroegschoolse educatie 19 leerlingen.

2.2. Kinderopvang/ Buitenschoolse opvang

2.2.1. Capaciteit kinderopvang

Er zijn in de gemeente Woerden verschillende instellingen voor kinderdagopvang (voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar), buitenschoolse opvang (voor kinderen van 4-12 jaar) en gastouderopvang (0-12 jaar).

Tabel 2.6. Aantal KDV's, BSO's en gastouderopvangbureaus¹⁵

Locatie	2006	2007	2008	2009
Aantal locaties kinderdagverblijven	8	7	11	12
Aantal kindplaatsen kinderdagverblijven	329	367	495	513
Aantal locaties Buitenschoolse Opvang	10	20	29	36
Aantal kindplaatsen Buitenschoolse Opvang	334	331	829	964
Aantal Gastouderbureaus	1	1	3	2

¹³ Leerlingen schakelklas, mail

¹⁴ Het minimum aantal leerlingen wordt elk jaar opnieuw vastgesteld (bron: beleidsmedewerker VVE)

¹⁵ Jaarverslag Kinderopvang 2006, 2007, 2008 en gegevens kinderopvang 2009, mail

Zoals uit de voorgaande tabel is af te leiden stijgt sinds 2007 het aantal kinderdagverblijven. Het aantal kindplaatsen (een beschikbare plaats in de kinderopvang voor 5 dagen per week) bij deze kinderdagverblijven steeg mee, maar niet zo sterk als van 2007 op 2008. Ook in de buitenschoolse opvang is het aanbod flink toegenomen. De groei in de buitenschoolse opvang is met name geactiveerd door de wettelijke verplichting van basisscholen om buitenschoolse opvang te bieden. Het aantal gastouderbureaus nam in 2009 met 1 af.

2.2.2. Wachtlijsten kinderdagopvang

Ondanks de groei van opvangplaatsen kent de Woerdense sector kinderdagopvang wachtlijsten. Een aandachtspunt hierbij is dat vraagouders zich bij de verschillende organisaties voor kinderopvang in en buiten de gemeente Woerden inschrijven. "De wachtlijst" blijft dus relatief ondoorzichtig. Ingeschreven baby's kunnen regelmatig niet direct worden geplaatst hoewel de wachttijden aanzienlijk korter zijn dan in de jaren 2006/2007. Over het algemeen heeft de sector vraag en aanbod redelijk in balans.

2.2.3. Deelconclusie

Bij de kinderdagopvang en de buitenschoolse opvang heeft in 2009 een stijging plaatsgevonden wat het aantal locaties betreft en wat het aantal kindplaatsen in totaal betreft. Het aantal gastouderbureaus verminderde van 3 naar 2.

2.3. Schoolbezoek en verzuim

2.3.1. Schoolbezoek

In Woerden bezochten in 2009 ruim 11.000 leerlingen het primair of voortgezet onderwijs. Sinds 2008 biedt één van de openbare scholen in Woerden onderwijs aan met een aangepast lesaanbod voor hoogbegaafde kinderen.

Tabel 2.7. Leerlingenaantallen soorten primair en voortgezet onderwijs per 1 oktober van een bepaald jaar

	2005	2006	2007	2008	2009
Openbaar onderwijs	620	576	578	560	576
Bijzonder onderwijs	4562	4666	4789	4865	4903
Speciaal onderwijs	137	130	128	121	120
Totaal primair onderwijs	5319	5372	5495	5546	5599
Voortgezet onderwijs	5169	5216	5235	5354	5450
Totaal	10.488	10.588	10.730	10.900	11.049

Daarnaast zijn er in ieder geval nog 190 kinderen die onderwijs buiten de gemeente Woerden volgen. Het gaat hierbij om leerlingen die om religieuze redenen onderwijs of speciaal onderwijs in een andere gemeente volgen, óf omdat leerlingen gebruik maken van speciaal onderwijs dat in de gemeente Woerden niet voorhanden is. Denk hierbij aan een blindenschool, een dovenschool of spraak- taalschool, scholen voor lichamelijk en verstandelijk beperkte kinderen (respectievelijk myltyl- of tytlylscholen) of een school voor kinderen met ernstige psychosociale problemen. In de volgende tabel worden deze scholen aangeduid met respectievelijk cluster 1 tot en met 4 scholen. De cijfers in onderstaande tabel zijn gebaseerd op de aantallen die vanuit het leerlingenvervoer schooljaar 2009-2010 bekend zijn.

Kinderen die op basis van een vrijwillige keuze een school buiten Woerden bezoeken en geen gebruik maken van het leerlingenvervoer, zijn niet in de hierna volgende tabel dus niet opgenomen.

Tabel 2.8. Aantallen leerlingen die onderwijs buiten Woerden bezoeken, gebaseerd op de cijfers van het leerlingenvervoer

Soort school	2009
Islamitisch basis onderwijs	20
Reformatorisch basisonderwijs	8
Cluster 1 (blindenschool)	2
Cluster 2 (doven, spraak/taalschool)	32
Cluster 3 (lichamelijk en/of verstandelijk beperkt)	70
Cluster 4 (ernstige psychosociale en/of gedragsproblemen)	54
Overig	4
Totaal	190

Binnen Woerden zijn 70 leerlingen geïndiceerd voor cluster 3 onderwijs; scholen voor lichamelijk en verstandelijk beperkte kinderen. Hiervan bezoeken 54 kinderen het ZMLK onderwijs, dit is onderwijs voor Zeer Moeilijk Lerende Kinderen.¹⁶

2.3.2. Het aantal leerplichtigen

Alle kinderen die in Nederland wonen, zijn vanaf hun 5de jaar leerplichtig. Ze zijn 'volledig' leerplichtig tot en met het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. Totdat jongeren 18 jaar zijn, zijn ze 'kwalificatieplichtig'. Dat betekent dat ze in ieder geval een startkwalificatie moeten halen: een mbo-diploma vanaf niveau 2, een havo-diploma of een vwo-diploma.

In het schooljaar 2008/2009 was het aantal volledig leerplichtigen van 5-18 jaar in Woerden 7935. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2007/2008. Van het schooljaar 2007/2008 ten opzichte van 2006/2007 was er nog sprake van een stijging van ongeveer 10%. Deze stijging wordt verklaard door de invoering van de kwalificatieplicht per 1 augustus 2007.

Tabel 2.9. Aantal leerplichtigen Woerden¹⁷

Aantal leerplichtigen Woerden	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Volledig leerplichtig 5-16 jaar	6554	6644	6758
Kwalificatieplichtig 16-18 jaar	665	1320	1277
Totaal aantal leerplichtigen	7219	7964	7935

In de groep volledig leerplichtigen vond een stijging plaats. De groep kwalificatieleerplichtigen daalde licht.

¹⁶ Bron: administratie leerlingenvervoer gemeente Woerden

¹⁷ Leerplicht jaarverslag, 2006/2007, 2007/2008 en 2008/2009 p. 11

Tussen de 11.049 kinderen die in Woerden onderwijs volgen en de hierboven genoemde bijna 7.935 leerplichtigen zit een verschil van 3.114 leerlingen.

Dit grote verschil heeft drie oorzaken:

1. De leerplicht geldt vanaf 5 jaar; de Woerdense vierjarigen ontbreken dus in de cijfers. Het gaat in 2009 hierbij om circa 670 kinderen.
2. Leerlingen ouder dan 18 jaar zijn niet meer kwalificatieplichtig; ook zij ontbreken in de cijfers. In 2009 had Woerden circa 620 jarigen, wat niet betekent dat deze allemaal nog aan het onderwijs deelnemen.
3. Met name in het voortgezet onderwijs zitten leerlingen van buiten de gemeente Woerden op school. Voor deze leerlingen hoeft de gemeente Woerden de Leerplichtwet niet uit te voeren. Het gaat hierbij in totaal om 3009 leerlingen.¹⁸

2.3.3. Het aantal verzuimmeldingen

In het leerplichtjaarsverslag wordt melding gemaakt, en een toelichting gegeven op de verzuimmeldingen. Het gaat hierbij om meldingen die betrekking hebben op ongeoorloofd verzuim.¹⁹ De meldingen van geoorloofd verzuim – bijvoorbeeld de leerling is ziek of afwezig vanwege doktersbezoek – zijn buiten beschouwing gelaten. Dit soort verzuim is immers toegestaan.

Tabel 2.10. Aantal meldingen Woerden

Aantal meldingen	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Aantal meldingen Woerden	215	220	313

Het aantal meldingen van in de gemeente Woerden wonende leerplichtigen nam in schooljaar 2008/2009 met 93 meldingen toe. De stijging vindt plaats in het voortgezet onderwijs een heeft grotendeels twee oorzaken:

1. De aanpak van VMBO leerlingen die structureel te laat komen (stijging van 38 meldingen).
2. Toename van het aantal MBO meldingen door de komst van een vaste leerplichtambtenaar MBO (35 meldingen extra).

Hierdoor was er in het schooljaar 2008/2009 sprake van geregistreerd verzuim bij 3,95% van de leerlingen. In 2007/2008 was dit nog 2,76%. Door meer aandacht voor dit onderwerp, komen meer verzuimgevallen in beeld.

Het aantal meldingen naar schooltype

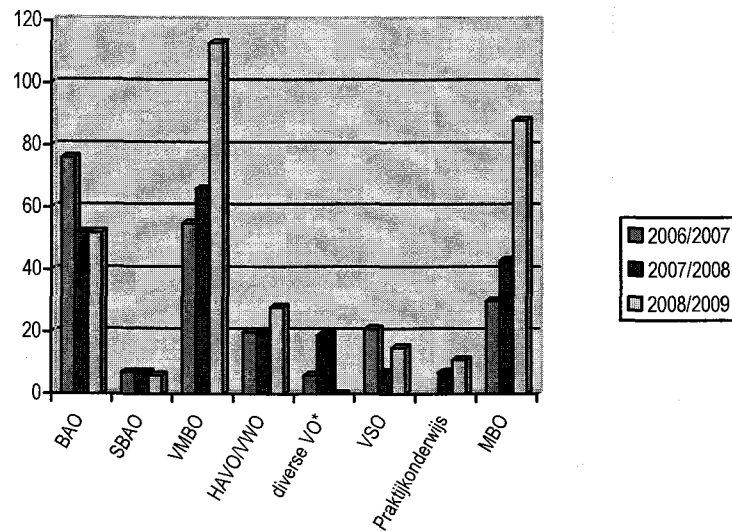
Het aantal verzuimmeldingen kan onder andere ingedeeld worden naar schooltype.

Het aantal meldingen basisonderwijs 2008/2009 daalde met één melding ten opzichte van 2007/2008. Het aantal meldingen in het VMBO en MBO steeg flink als gevolg van de hiervoor genoemde oorzaken. Het VMBO bleef in 2008/2009 koploper qua verzuim met de meeste meldingen, gevolgd door het MBO.

¹⁸ Cijferbijlage bij de Raadsinformatiebrief Regionale onderwijsfunctie gemeente Woerden d.d. 30 september 2010

¹⁹ Leerplicht jaarverslag, 2006/2007, 2007/2008 en 2008/2009, p. 11 en 12.

Diagram 2.11. Aantal meldingen naar schooltype

* De verzuimcijfers van het diverse VO zijn in 2008/2009 per schooltype geregistreerd en verwerkt in de totaalcijfers.

Het aantal meldingen naar soorten verzuim

Het aantal verzuimmeldingen is ook in te delen naar soorten verzuim.

Er is sprake van absoluut verzuim als jongeren niet zijn ingeschreven bij een onderwijsinstelling, terwijl zij niet vrijgesteld zijn van deze verplichting.

Relatief verzuim is verzuim waarbij de leerling en/of zijn ouders niet aan de verplichting hebben voldaan om te zorgen voor geregeld schoolbezoek, terwijl geen vrijstelling van deze verplichting bestaat. Relatief verzuim is weer in te delen in luxe verzuim en signaalverzuim.

A: Luxe verzuim is als de leerling wegblijft voor extra vakantie buiten de schoolvakanties om.

B: Signaal verzuim is ongeoorloofd verzuim, spijbelen. Dit kan bestaan uit regelmatig te laat komen, een aantal uren of dagen wegblijven of volledige schoolweigering.

Tabel: 2.12. Aantal meldingen naar soorten verzuim²⁰

Aantal meldingen	Soort verzuim		Info/aanvraag verlof	Schorsing en bemiddeling	Vrijstelling	
	Absoluut verzuim	Relatief verzuim				
		Luxe				Signaal
Verzuim 2006/2007		41	82	16	42	43
Verzuim 2007/2008	12	46	87		40	36
Verzuim 2008/2009	49	35	140	17	34	50

Het absoluut verzuim heeft in alle 49 gevallen betrekking op leerplichtige leerlingen uit het MBO. De sterke stijging wordt veroorzaakt door groter bekendheid met de kwalificatieplicht. Scholen komen hun plicht na om de afwezigheid van leerlingen zonder geldige kwalificatie te melden. Binnen de gemeente Woerden is het luxe verzuim onder basisschoolleerlingen het grootst. Het ging om 22 kinderen uit 13 gezinnen. Alle gezinnen hebben een waarschuwing gekregen. In het voortgezet onderwijs is het signaalverzuim (spijbelen) in schooljaar 2008/2009 het grootst.

²⁰ Leerplicht jaarverslag, 2006/2007, 2007/2008 en 2008/2009, p. 11, 12, ??.

Opvallend hierbij was het hoge signaalverzuim (89 meldingen) op het vmbo. Dit bevestigt het beeld van het vmbo als koploper in het aantal verzuimmeldingen. Het aantal vrijstellingen in 2009 nam met 14 gevallen toe, voornamelijk doordat 11 basisschoolleerlingen vanwege gewichtige omstandigheden²¹ toestemming kregen om meer dan 10 aaneengesloten lesdagen te missen.

Ongeoorloofd verzuim is vaak het voorportaal van voortijdig schoolverlaten. Het is in veel gevallen een signaal van andere aanwezige problematiek op sociaal-emotioneel of maatschappelijk gebied. Het is dan ook essentieel om verzuim, en achterliggende problematiek zo vroeg mogelijk te signaleren en snel te handelen. Blijft desondanks het schoolverzuim doorgaan en weigeren ouders en/of de jongeren hulp, dan wordt een proces-verbaal opgemaakt. De Raad voor de Kinderbescherming geeft in die gevallen een strafadvies. Dit kan een jeugdreclasseringmaatregel zijn of een leer- of taakstraf.

2.3.4. Deelconclusie

In 2009 bezochten in Woerden bezochten in totaal 11.049 leerlingen het primair of voortgezet onderwijs. In totaal zijn er in Woerden in 2009 in totaal 7935 leerlingen leerplichtig. Een klein aantal van deze leerlingen volgt onderwijs buiten de gemeente Woerden, zoals ook leerlingen van buiten Woerden onderwijs in Woerden volgen.

In vergelijking met het schooljaar 2007/2008 heeft er in 2008/2009 een stijging plaatsgevonden van het absoluut verzuim en van het signaalverzuim. Het aantal schorsingen en bemiddelingen daalde, terwijl het aantal vrijstellingen steeg.

2.4. Voortijdig schoolverlaten (VSV) en trajectbegeleiding

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren tot en met 22 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten of zonder geldige reden al minstens een maand niet meer naar school gaan.²² Ongeoorloofd schoolverzuim is vaak het voorportaal van voortijdig schoolverlaten.²³

Om de problematiek van het voortijdig schoolverlaten te coördineren, heeft het Rijk de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) ingesteld. De RMC richt zich op de niet meer leerplichtige jongeren tot 23 jaar.

2.4.1. Voortijdig schoolverlaten (VSV)

De volgende tabel geeft het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters weer in de gemeente Woerden. Dit zijn alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar die zonder startkwalificatie in een schooljaar het onderwijs verlaten. De gegevens zijn afkomstig uit de digitale VSV-Atlas, die gebaseerd is op het Basisregister Onderwijs (BRON).

Uit de tabel is af te lezen dat zowel absoluut als procentueel het aantal voortijdig schoolverlaters in 2008/2009 ten opzichte van schooljaar 2007/2008 in de gemeente Woerden is gedaald. Voor het schooljaar 2008/2009 scoort Woerden voor zowel het VO als MBO voor het eerst minder VSV-ers van de gemiddelde landelijke cijfers. Voor het VO is dit 1% t.o.v. landelijk 1,1%. Voor het MBO is dit 7,4% ten opzichte van de landelijke 8% uitval.

²¹ Ingevolge artikel 11g van de Leerplichtwet, leerplichtjaarsverslag 2008/2009, pag. 12.

²² Dossier Voortijdig Schoolverlaten, via: www.nederlandsjeugdinstuut.nl, geraadpleegd: juli 2009

²³ Leerplicht jaarsverslag, 2007/2008, p. 18.

Tabel 2.13. Aantallen en percentage nieuwe schoolverlaters in de gemeente Woerden^{24*}

	2006/2007	2007/2008	2008/2009**
Aantal nieuwe VSV-ers VO	36	44	28
Aantal nieuwe VSV-ers MBO	112	97	83
Totaal aantal nieuwe VSV-ers	148	141	111
Aantal onderwijsdeelnemers (12 t/m 22 jaar)	4155	4085	4059
Percentage	3,6%	3,5%	2,7%

* cijfers van onderwijsdeelnemers die woonachtig zijn in de gemeente Woerden

** de cijfers van 2008/2009 zijn de voorlopige cijfers

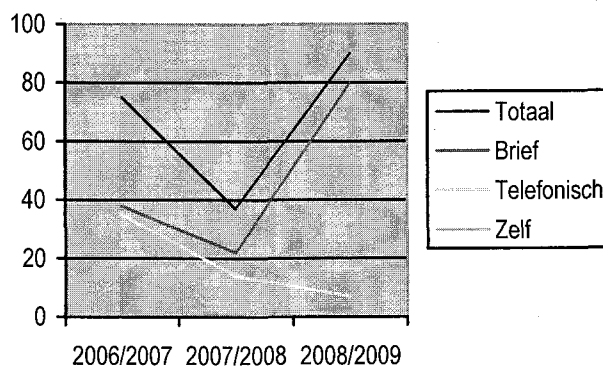
2.4.2. Trajectbegeleiding

Door middel van trajectbegeleiding van de RMC probeert de onderwijsadviseur van de gemeente Woerden jongeren van 18 tot en met 22 jaar zonder startkwalificatie, die niet staan ingeschreven bij een opleiding en die niet het huidige of afgelopen schooljaar een half jaar of langer de lessen hebben gevolgd op een mbo-instelling, te begeleiden naar een startkwalificatie. Dit gebeurt door hulp bij het zoeken van een passende opleiding. In de volgende tabellen zijn de resultaten van de trajectbegeleiding in de gemeente Woerden te zien.

Tabel 2.14. Aantal benaderde jongeren en instrument²⁵

	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Instrument	Aantal		
Totaal aantal actief benaderde jongeren	75	37	90
Brief (plus antwoordkaart)	38	22	80
Telefonisch	35	14	7
Zelf contact opgenomen of anders	2	1	3

Het aantal schoolverlaters dat actief benaderd wordt varieert. In 2008/2009 werd 81% benaderd. In 2007/2008 was dit 26%, terwijl dit in 2006/2007 51% was. Om deze schoolverlaters te benaderen worden verschillende instrumenten ingezet.

Grafiek 2.15. Aantal actief benaderde jongeren plus instrument

²⁴ VSV Verkenner, via: www.aanvalopschooluitval.nl, geraadpleegd: juni 2010

²⁵ Leerplicht jaarverslag, 2006/2007 en 2007/2008, 2008/2009 p.14

Zoals te zien in de volgende tabel, steeg het aantal jongeren dat op gesprek kwam in alle schooljaren.

Tabel 2.16. Aantal jongeren op gesprek en bestemming²⁶

		2006/2007	2007/2008	2008/2009
	Bestemming	Aantal		
Totaal aantal gesprekken		9	16	30
Resultaten van gesprek	Opleiding	3	5	10
	Werk	1	2	5
	Traject**	0	-	0
	Nog niet bekend**	3	-	0
	In begeleiding	0	1	5
	In begeleiding door school*	-	1	-
	Verwijzing naar hulpverlening*	-	5	-
	Traject afgebroken*	-	2	-
	In de wacht**	0	-	0
	Geen interesse**	0	-	10
	Overig**	2	-	0

*deze categorieën waren in het jaarverslag 2006/2007 niet opgenomen

**deze categorieën waren in het jaarverslag 2007/2008 niet opgenomen

In 2008/2009 had 75% van de benaderde jongeren geen interesse in een gesprek. De meeste hiervan waren inmiddels aan het werk. Bij de 25% jongeren die wel op gesprek kwamen, werd in 66,67% van de gevallen een traject ingezet om hen een betere basis voor de toekomst te bieden.

Tabel 2.17. Aantal jongeren geen interesse in gesprek en reden²⁷

		2006/2007	2007/2008	2008/2009
	Reden	Aantal		
Geen interesse in gesprek		66	21	60
	Heeft werk	5	2	33
	Zit op school	11	6	7
	Weet al wat hij/zij in september as. gaat doen**	5	-	7
	Heeft leerniveau bereikt*	-	1	
	Geen reactie op brief/ antwoordkaart*	-	9	
	Heeft startkwalificatie*	-	3	
	Overig (bijv. startkwalificatie, onvoldoende leervermogen, verhuisd)*	5	-	2
	Onbekend	40	-	11

*deze categorieën waren in het jaarverslag 2006/2007 niet opgenomen

** deze categorieën waren in het jaarverslag 2007/2008 niet opgenomen

²⁶ Leerplicht jaarverslag, 2006/2007 en 2007/2008, 2008/2009 p.14

²⁷ Leerplicht jaarverslag, 2006/2007 en 2007/2008, 2008/2009 p.14

2.4.3. Opvangvoorziening (reboundvoorzieningen)

Het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Woerden-Montfoort (Kalsbeek College, Minkema College, Praktijkschool en Wellantcollege) heeft een opvangvoorziening voor leerlingen met gedragsproblematiek. Deze voorziening is ingedeeld in 'rebound'-opvang en 'op-de-rails'-opvang.

Doel van de programma's is om leerlingen binnen een afgebakende periode de mogelijkheid te bieden een nieuwe start te maken en de schoolloopbaan binnen het reguliere onderwijs te vervolgen.

Deze voorziening versterkt de zorgstructuur van het onderwijs. Vanaf 2009 subsidieert de gemeente Woerden het betrekken van maatschappelijk werk bij de begeleiding van deze leerlingen.

De begeleiding aan de leerlingen wordt vormgegeven in drie groepen, op elke VMBO-locatie een groep(je). Deze groepen zijn omgedoopt in 'Kansklassen'.

Reboundopvang²⁸

'Reboundleerlingen' hebben gedragsmatige en motivationeel-affectieve problematiek en aan hen wordt een intensief, niet vrijblijvend begeleidingsprogramma van gemiddeld 12 weken aangeboden.

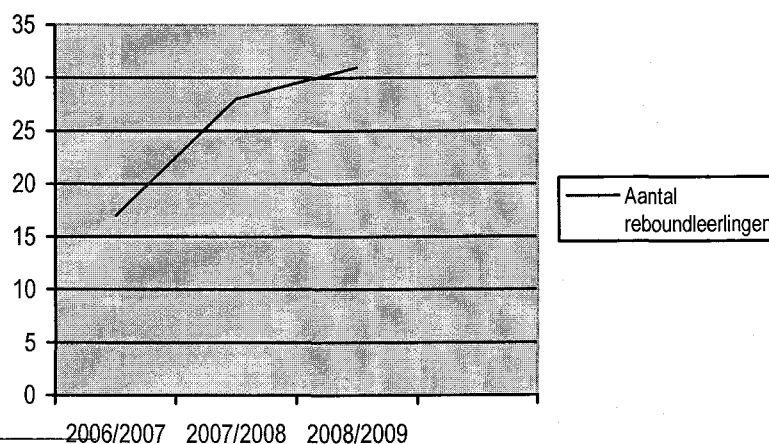
Het aantal reboundleerlingen is in 2008/2009 ten opzichte van de voorgaande jaren gestegen. Dit wordt veroorzaakt doordat in de loop van 2006/2007 de tweede voorziening gestart werd en in de loop van 2007/2008 de derde voorziening.

Tabel 2.18. Aantal reboundleerlingen

School	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Totaal	17	28	31

Er heeft bijna een verdubbeling plaatsgevonden van het aantal reboundleerlingen in 2008/2009 ten opzichte van 2006/2007.

Grafiek 2.19. Aantal reboundleerlingen

²⁸ Cijfers kansklas 2008/2009

Het merendeel van de reboundleerlingen is in het schooljaar 2008/2009 net zoals in het schooljaar daarvoor 14 jaar of jonger.

Tabel 2.20. Leeftijd reboundleerlingen

Leeftijd	2006/2007	2007/2008	2008/2009
14 jaar en jonger	-	20	24
15 jaar en ouder	-	8	7

De meeste reboundleerlingen kwamen in het schooljaar 2008/2009 van het vmbo. Voor het eerst was er ook één leerling van de HAVO. Deze gegevens zijn van de overige schooljaren niet beschikbaar.

Tabel 2.21. Onderwijstype reboundleerlingen

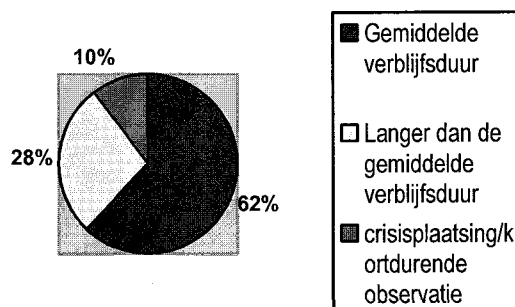
Onderwijstype	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Vmbo	-	-	30
Havo	-	-	1
Vwo	-	-	0

Tweederde van de reboundleerlingen van het schooljaar 2008/2009 blijft ongeveer 12 weken in de kansklas, de rest van de leerlingen blijft langer dan de gemiddelde verblijfsduur van 12 weken. In een enkel geval was er sprake van crisisplaatsing of kortdurende observatie. Net zoals bij het onderwijstype, zijn deze gegevens van overige schooljaren niet beschikbaar.

Tabel 2.22. Uitstroom reboundleerlingen

Uitstroom	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Aantal uitgestroomde lln bij reguliere plaatsing met gemiddelde verblijfsduur	-	-	18
Aantal uitgestroomde lln bij reguliere plaatsing met langer dan gemiddelde verblijfsduur	-	-	8
Aantal uitgestroomde lln bij crisisplaatsing/kortdurende observatie	-	-	3

Diagram 2.23. Uitstroom rebound 2008/2009

'Op de Rails'-traject

Aan een 'Op de rails'-traject nemen leerlingen deel die een zwaardere problematiek hebben dan de reboundleerling. Deze leerlingen krijgen een nog intensievere en langere begeleiding aangeboden. Dit kan in een opvangvoorziening of via een andere vorm van begeleiding plaatsvinden.

In het schooljaar 2008/2009 waren er 4 leerlingen die een 'op de rails' traject volgden, ten opzichte van 2 leerlingen in 2007/2008. In 2007/2008 werd met de voorziening halverwege het jaar gestart. Registratie per school vond toen nog niet plaats.

Tabel 2.24. Aantal 'Op de rails' leerlingen

	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Minkema College	-	-	1
Kalsbeek College	-	-	2
Wellant	-	-	1
Totaal	-	2	4

2.4.4. Deelconclusie

In tegenstelling tot het verzuim, maakte het aantal voortijdig schoolverlaters een daling door ten opzichte van 2007/2008. Het aantal jongeren met gedragsproblematiek dat in 2008/2009 in een kansklas terecht kwam steeg. Vooral de groep van 14 jaar en jonger werd groter. Op één na, kwamen alle leerlingen van het VMBO.

2.5. Registratie het Werkplein

Het aantal werkzoekenden in de gemeente Woerden is in 2009 aanzienlijk toegenomen. Deze stijging is te verklaren door de economische crisis als gevolg van de Kredietcrisis. Het aantal jongeren tot 23 jaar dat werk zocht nam toe, maar nam procentueel gezien ten opzichte van de totale groep werklozen af. Dit past in het landelijk beeld, waarbij jongeren langer een opleiding blijven volgen. Dit percentage daalde namelijk van mei 2009 tot januari 2010 van 4,27% naar 4,02%.

Tabel 2.25. Aantal werkzoekenden Woerden²⁹

	Januari 2007	Mei 2007	Januari 2008	Mei 2008	Januari 2009	Mei 2009	December 2009
Aantal werkzoekenden*	783	759	676	612	631	683	826
Niet werkende werkzoekenden**	720	687	631	570	562	609	715

* ingeschreven bij het UWV-werkbedrijf en momenteel aan het werk

** ingeschreven bij het UWV en momenteel niet-werkend

²⁹ Kerncijfers werkzoekenden CWI, via: http://62.58.132.172/panorama/werkzoekenden_2007.asp, via telefoongesprek persvoorlichting CWI, op 7 juni 2010

Tabel 2.26. Aantal werkzoekenden tot 23 jaar³⁰

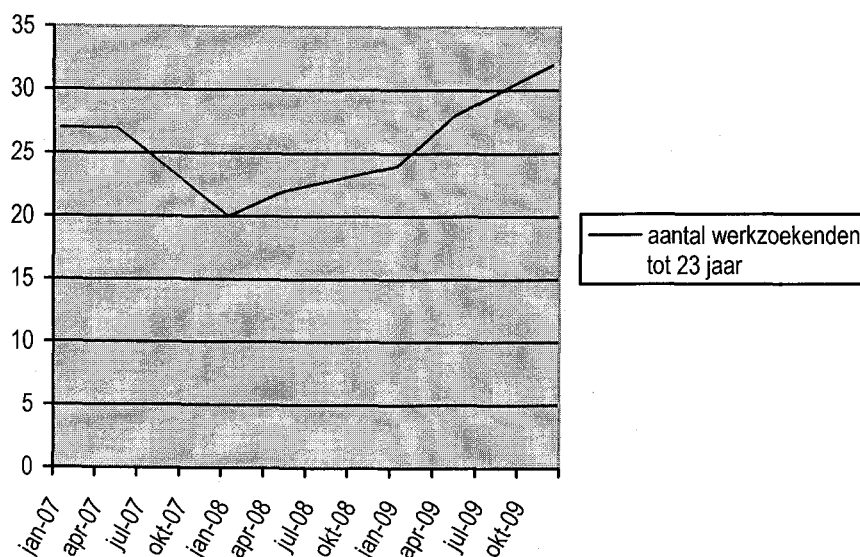
	Januari 2007	Mei 2007	Januari 2008	Mei 2008	Januari 2009	Mei 2009	Januari 2010
Aantal werkzoekenden tot 23*	27	27	20	22	24	28	32
Niet werkende werkzoekenden tot 23**	26	26	20	20	23	27	30

* ingeschreven bij het UWV-werkbedrijf en momenteel aan het werk

** ingeschreven bij het UWV en momenteel niet-werkend

De ontwikkeling van werkloze jongeren (tot 23 jaar) in de gemeente Woerden is te zien in de volgende grafiek.

Grafiek 2.27. Aantal werkzoekende jongeren 2007-2009

2.5.1. Deelconclusie

Het aantal werkzoekende jongeren in de gemeente Woerden maakte in 2009 een stijging door. Het aandeel jongeren van het totale aantal werkzoekenden werd echter kleiner.

2.6. Conclusie Opvang, Educatie en Werk

Een doelstelling uit de programmabegroting 2009 was dat leerlingen in Woerden passend onderwijs kunnen krijgen en dat de leerlingen zoveel mogelijk in de directe leefomgeving naar school kunnen gaan. Voor het overgrote deel van de jeugd in Woerden lukt dit. Er is een klein aantal jongeren dat vrijwillig, vanwege religieuze gronden, onderwijs buiten Woerden volgt.

³⁰ Kerncijfers werkzoekenden CWI, via: http://62.58.132.172/panorama/werkzoekenden_2007.asp, geraadpleegd: juli 2010

Daarnaast is er een klein aantal jongeren dat zulk specifiek aangepast onderwijs nodig heeft, dat zij hiervoor gebruik moeten maken van een school buiten Woerden. Gebaseerd op de cijfers van het leerlingenvervoer gaat het hierbij om ongeveer 1,7% van het aantal leerlingen.

Een tweede doelstelling was dat uiterlijk 2010 minimaal 97% van de Woerdense jongeren het onderwijs verlaten met een startkwalificatie. De rest zit op school of werkt. Het eerste deel van de doelstelling is gehaald; in 2009 verliet slechts 2,7% van de jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie. Van deze 111 jongeren is van 60 jongeren bekend wat zij doen. Van hen volgt ruim 28% een opleiding, ruim 63% is aan het werk en ruim 8% krijgt speciale begeleiding. Van 51 jongeren is onbekend waar zij zich mee bezig houden. Er is dus niet met zekerheid te zeggen of het tweede deel van de doelstelling bereikt is.

Een derde doelstelling was dat het absoluut in beeld en nihil is. Het absoluut verzuim is in beeld, maar is ten opzichte van 2007/2008 fors toegenomen.

Hoofdstuk 3: Opvoeding, bescherming en gezondheidszorg

Het doel uit de programmabegroting 2009 is dat kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar zich optimaal kunnen ontwikkelen. De gemeente is verantwoordelijk voor de lokale samenhang in het zorgaanbod voor de jeugd. Problematiek moet snel gesignaleerd kunnen worden, deskundig kunnen worden beoordeeld en vervolgens naar passende hulp toe geleid kunnen worden.

In 2009 krijgen kinderen en jongeren, die extra hulp nodig hebben, een passend hulpaanbod. Daarnaast moet er in 2009 geen wachtlijst meer zijn voor aanmelding bij het Jeugdloket en moet de wachtlijst voor hulp vanuit het Jeugdloket maximaal 5 weken zijn. Verder moet er een laagdrempelig zorgaanbod zijn en daarmee samenhangend een toename in het gebruik van het zorgaanbod.

Wat gezondheid betreft moeten kinderen en jongeren zich op een gezonde manier kunnen ontwikkelen en een gezonde leefstijl hebben.

In 2009 moet iedere jongere en opvoeder de mogelijkheid hebben om de gezondheidsrisico's van roken, drugs, alcohol, overgewicht, onveilig vrijen en ander risicovol gedrag te kennen. Daarnaast wordt het elektronisch kind dossier geïmplementeerd bij instellingen voor jeugdgezondheidszorg.³¹

3.1. Psychische gezondheid

De psychische gezondheid van de jeugd kan samenhangen met een bepaalde fase in de ontwikkeling, maar kan ook ernstiger zijn. Aanleg of omgevingsfactoren kunnen van invloed zijn op het ontstaan van dergelijke problemen.³² In de gemeente Woerden is het percentage psychosociale problemen bij de 9-11 jarigen in 2009 t.o.v. 2008 licht gestegen. Bij de 13-14 jarigen is de toename groter. Bij de groep 5-6 jarigen daarentegen is het percentage t.o.v. 2008 aanzienlijk gedaald.

Tabel 3.1. Psychosociale problemen bij Woerdense jeugd³³

		2007	2008	2009
Psychosociale problemen	5-6 jarigen	10,2%	11,2%	7%
Psychosociale problemen	9-11 jarigen	7,9%	7,5%	8%
Psychosociale problemen	13-14 jarigen	11,2%	10,1%	12%

Voor het oplossen van kwesties m.b.t. de psychische gezondheid van de jeugd kunnen de inwoners van Woerden o.a. terecht bij het Jeugdloket, het Pedagogisch Bureau, MEE Nederland,, Zuwe Zorg en GGD MN.

3.1.1. Het Jeugdloket

Voor problemen of vragen met het opvoeden en opgroeien van jeugd kunnen de inwoners van Woerden onder andere terecht bij het Jeugdloket. Het loket werkt als toeleider van jeugd naar het AMW, Pedagogisch Bureau, Bureau Jeugdzorg, MEE, de jeugd-GGZ en alle andere instanties. Het

³¹ Programmabegroting 2009

³² GGD Atlas Achtergrondinformatie Psychosociale problemen, via www.ggdatlas.nl, geraadpleegd: augustus 2009

³³ GGD Atlas, via www.ggdatlas.nl, geraadpleegd: juni 2010

Jeugdloket wordt uitgevoerd door het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) van Zuwe Zorg. Er zijn twee locaties; in Woerden en in Harmelen. Het Jeugdloket is bedoeld voor kinderen, jongeren, hun ouders en verwijzende instanties.

De volgende tabel geeft het aantal (jeugdige) cliënten weer van het AMW:

Tabel 3.2. Aantal jeugdige cliënten AMW (Jeugdloket)³⁴

Leeftijden	2005	2006	2007	2008	Leeftijden	2009
< 10 jaar	71	39	45	57	0-3	8
< 15 jaar	107	96	72	59	4-11	36
< 20 jaar	94	90	114	109	12-18	176
					19-22	57
Totaal	272	225	231	225		277

In 2009 heeft er een forse stijging van het aantal jeugdige cliënten plaatsgevonden ten opzichte van 2008. De leeftijdscategorie onder de jeugd waar de meeste hulpvragen vandaan komen is de categorie 12-18 jarigen. Behalve dat dit de grootste leeftijdsgroep is, zijn kinderen in deze groep ook beter in staat om zelfstandig hulp te zoeken dan jongere kinderen.

In 2009 kregen jongeren bij het Jeugdloket binnen 10 dagen een eerste intakegesprek met een medewerker aangeboden. In bijna alle gevallen start de hulpverlening binnen vier weken. In een enkel geval heeft een jongere langer dan vier weken moeten wachten, waarbij altijd naar de mate van urgentie is gekeken. Daarbij wordt de afspraak gemaakt dat de jongere altijd met de medewerker contact op kan nemen gedurende de wachtperiode.³⁵

3.1.2. Het Pedagogisch Bureau

Het Pedagogisch Bureau is een samenwerkingsverband tussen GGD Midden-Nederland en Zuwe Zorg en biedt opvoedingsondersteuning aan ouders/verzorgers van 0-12 jarigen. Het Pedagogisch Bureau werkt nauw samen met het Jeugdloket.

Het aantal cliënten van het Pedagogisch Bureau is in 2009 afgenomen. Vooral in Woerden en Zegveld is het aantal cliënten gedaald.

Tabel 3.3. Aantal cliënten Pedagogisch Bureau³⁶

	2006	2007	2008	2009
Woerden	59	58	54	44
Harmelen	9	12	15	15
Kamerik	2	2	4	5
Zegveld	4	6	4	1
Totaal	74	78	77	65

³⁴ Bijlage kwantitatieve gegevens Jaarverslag Preventie en Welzijn Zuwe Zorg, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009

³⁵ Mail Zuwe, 17 juni 2010

³⁶ Jaarverslag Pedagogisch Bureau 2006-2008, 2009.

3.1.3. MEE Nederland

MEE biedt overal in het land onafhankelijke, laagdrempelige cliëntondersteuning aan alle mensen met een handicap, functiebeperking of chronische ziekte. Met deze specifieke doelgroep onderscheidt MEE zich van hulp die via het Jeugdloket geboden wordt. De gemeente Woerden heeft een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met MEE Utrecht, Gooi & Vecht. Er is geen sprake van een budgetrelatie.

Het aantal cliënten van MEE UG&V in de gemeente Woerden is te zien in de volgende tabel.

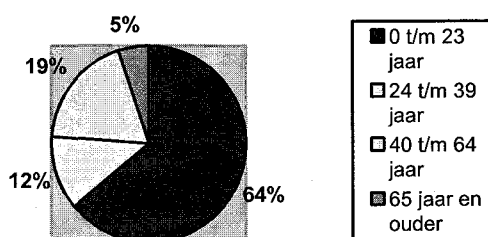
Tabel 3.4. Aantal cliënten MEE³⁷

	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal cliënten gemeente Woerden	143	145	185	255	281

Het aantal cliënten in 2009 neemt met circa 10% toe. Een verklaring voor de stijging in 2008 en 2009 is het nieuwe kantoor in het Zuwe Hofpoortziekenhuis dat sinds augustus 2007 open is. Van de 281 cliënten is 9% van allochtone afkomst.

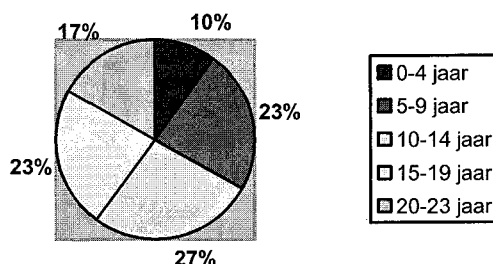
De jeugd heeft het grootste aandeel van alle cliënten in de gemeente Woerden. Van het totale cliëntenbestand heeft 64% de leeftijd tot en met 23 jaar.

Diagram 3.5. Aantal cliënten per leeftijdscategorie³⁸

Van deze jongeren is de groep van 15 t/m 19-jarigen het grootst, zoals te zien in het volgende diagram. Een jaar eerder lag dit percentage nog op 31%, dus er is wel sprake van een daling. Het aandeel van de groep 5-9 jarigen is sterkst toegenomen.³⁹

Diagram 3.6. Cliënten MEE jongeren tot en met 23 jaar⁴⁰

³⁷ MEE Rapport signaleringsbevindingen 2009 Gemeente Woerden, p. 7, 8.

³⁸ MEE Rapport signaleringsbevindingen 2008 en 2009 Gemeente Woerden, p. 8.

³⁹ Atlas Jong 2009, vergelijking met cijfers 2008.

⁴⁰ MEE Rapport signaleringsbevindingen 2008 en 2009 Gemeente Woerden, p. 9.

De onderwerpen waar jeugdige cliënten in de gemeente Woerden vragen over stellen in 2009 lopen uiteen. De meeste vragen gingen over 'opvoeding en ondersteuning' en over 'handicap en sociale omgeving. Op de gebieden dagbesteding, ondersteunen mantelzorg, onderwijs en vrije tijd, recreatie en sport nam het aantal vragen aanzienlijk toe.

3.1.4. Project Stevig Ouderschap

Bij het project Stevig Ouderschap wordt aan ouders met een verhoogd risicoprofiel een begeleidingsprogramma aangeboden in de eerste 18 maanden na de geboorte van hun kind. Het doel is om opvoedingsproblemen te voorkomen. Het project werd voorheen uitgevoerd door Vierstroomring (VSR) en Zuwe Zorg. Vanaf 1 januari 2010 zal alleen Zuwe Zorg het project uitvoeren.

Tabel 3.7. Deelname aan Stevig Ouderschap 2007, 2008 en 2009⁴¹

	2007*	2008	2009
VSR geboortes	Onbekend	437	451
Zuwe Zorg geboortes	100	174	141
VSR respons	Onbekend	83,5%	71,4%
Zuwe Zorg vragenlijsten retour**	62%	71,3%	72,2%
VSR in aanmerking voor interventie	Onbekend	28	21
Zuwe Zorg geselecteerde gezinnen	10	7	4
VSR aantal gestarte gezinnen	Onbekend	23	15
Zuwe Zorg aantal deelnemende gezinnen	5	5	4

* in 2007 is het aantal geboortes van Zuwe Zorg berekend van 1 juni t/m 31 december, het project ging hier per 1 juni van start. Bij VSZR ging het project per 1 juli 2008 van start; gegevens over 2007 zijn dus niet bekend.

** Het genoemde percentage is het gemiddelde voor geheel Zuwe Zorg, cijfers zijn niet per gemeente beschikbaar.

Bij het project Stevig Ouderschap uitgevoerd door Zuwe Zorg is een stijging waar te nemen in het aantal vragenlijsten dat terug komt. Dit komt o.a. doordat de vragenlijsten eerder uitgedeeld worden door de jeugdverpleegkundige tijdens het screeningshuisbezoek. Van de 21 gezinnen bij de VSR hebben een aantal gezinnen aangegeven geen behoefte te hebben aan opvoedingsondersteuning door de VSR. In drie gevallen werd de hulp geleverd door andere instanties.

3.1.5. Kernteam Jeugd

In januari 2008 is de gemeente Woerden gestart met het netwerk Kernteam Jeugd. De doelstelling is om ervoor te zorgen dat kinderen/jongeren in de leeftijd van 0-19 jaar en hun ouders/verzorgers snel de juiste hulp aangeboden krijgen voor hun problemen. Het team bestaat uit het Pedagogisch Bureau, het Jeugdloket en de JGZ 0-19 jaar. Dit basisteam komt elke twee weken bij elkaar voor een casusbespreking. Bureau Jeugdzorg en Indigo (GGZ) schuiven in keer in de vier weken bij dit team aan.

Van de aanmeldingen komt 90% binnen via het algemeen maatschappelijk werk. In 2009 zijn er 190 casussen besproken en 189 afgerond.

⁴¹ Eindverslag Stevig Ouderschap Zuwe, mei 2009 en Rapportage en financieel verslag van uitvoering basistakenpakket JGZ Woerden 2008

Tabel 3.8. Aantal casussen⁴²

	2008	2009
Afsluiting binnen 1 maand	83	167
Afsluiting binnen 2 maanden	22	23
Overig	6	0
Totaal aantal casussen	111	190

3.1.6. Bureau Jeugdzorg

Gemeente Woerden ontvangt vanaf het jaar 2009 gegevens over hoeveel Woerdense jeugdigen gebruik maken Bureau Jeugdzorg.⁴³ Deze gegevens worden bijgehouden voor minderjarige jeugdigen. In 2009 waren er in Woerden 11.897 jeugdigen tot en met 17 jaar in Woerden. Hiervan maakten 357 kinderen gebruik van Bureau Jeugdzorg. Hiervan ontvingen 130 jeugdigen geïndiceerde zorg en maakten dus gebruik van de provinciale jeugdzorg. Deze aantallen liggen onder het provinciale gemiddelde.

3.1.7. Deelconclusie

Het percentage kinderen met psychosociale problemen daalde alleen bij de groep 5-6 jarigen, bij de overige groepen was een stijging waar te nemen.

Het Jeugdloket kreeg in 2009 ruim 23% meer cliënten dan in 2008. Het Pedagogisch Bureau had daarentegen met een daling van 15% te maken. Bij het Kernteam jeugd verdubbelde het aantal aanmeldingen. Zelden was de wachttijd voor daadwerkelijke hulp langer dan vier weken.

Van de 11.897 jeugdigen tot en met 17 jaar maken 357 gebruik van Bureau Jeugdzorg. In 130 gevallen wordt geïndiceerde zorg via de provinciale jeugdzorg verstrekt.

3.2. Fysieke gezondheid

Binnen de gemeente Woerden zijn er in 2009 drie instanties voor jeugdgezondheidszorg (JGZ). Vierstroomring (VSR) en Zuwe Zorg voeren de JGZ uit voor kinderen van 0 tot 4 jaar en de GGD Midden Nederland is verantwoordelijk voor de zorg voor de jeugd van 4 tot 19 jaar.

3.2.1. Preventieve gezondheidszorg⁴⁴

Alle kinderen in Nederland, ook de kinderen in de gemeente Woerden, krijgen preventieve JGZ aangeboden tijdens periodieke contactmomenten bij het consultatiebureau.

Zuigelingen en peuters/kleuters (0 t/m 3 jaar)

VSZR en Zuwe Zorg voeren allebei consulten uit bij zuigelingen en peuters/kleuters. De volgende tabel geeft een overzicht van deze consulten.

⁴² Evaluatieverslag Kernteam Woerden 2008

⁴³ ADD Jeugdzorg monitor, 2009, factsheet Woerden

⁴⁴ Gegevens in deze paragraaf zijn afkomstig uit: rapportage en financieel verslag van de uitvoering basistakenpakket JGZ, 2006-2008 en Bijlage kwantitatieve gegevens Jaarverslag Preventie en Welzijn Zuwe Zorg, 2006-2008 en 2009. Jaarverslag Vierstroomring 2009. Mails van deze instanties d.d. 31-08-2010.

Tabel 3.9. Aantal standaard consulten

	2006	2007	2008	2009
VSZR Zuigeling	3489	4493	4146	4909
VSZR Peuter	1390	1611	1442	1857
Zuwe Zorg Zuigeling	1645	1722	1623	1492
Zuwe Zorg Kleuter	625	757	767	677
Totaal	7149	8583	7978	8935

Na de daling in 2008 heeft er in 2009 weer een sterke stijging plaatsgevonden van het aantal standaard consulten.

Het aantal indicatieconsulten is in 2009 echter flink gedaald, zoals blijkt uit de tabel op de volgende bladzijde.

Tabel 3.10. Aantal indicatieconsulten

	2006	2007	2008	2009
VSZR Zuigeling	349	233	178	71
VSZR Peuter	318	253	353	225
Zuwe Zorg Zuigeling	235	279	237	215
Zuwe Zorg Kleuter	198	160	146	168
Subtotaal	1100	925	914	669

Kinderen 4-19 jaar

Na de consulten bij peuters/kleuters en zuigelingen, worden kinderen tussen de 4 en 19 jaar door de GGD driemaal uitgenodigd; twee maal voor een gezondheidsonderzoek in groep 2 van het basisonderwijs en klas twee van het voortgezet onderwijs, en eenmaal voor een verpleegkundig onderzoek in groep 6 van het basisonderwijs.

Tabel 3.11. Gerealiseerde onderzoeken

	2006	2007	2008	2009
Groep 2	713	778	721	732
Groep 6	578	581	573	660
Klas 2	549	524	541	477
Totaal	1840	1883	1785	1869

In groep 2 en 6 van het basisonderwijs is er een stijging in de uitgevoerde onderzoeken t.o.v. 2008. Vooral de stijging bij de onderzoeken in groep 6 is groot. In klas 2 van het voortgezet onderwijs is er sprake van een aanzienlijke daling.

Bij de preventieve gezondheidszorg horen ook de vaccinaties van het Rijksvaccinatieprogramma. In Woerden worden deze vaccinaties uitgevoerd door de JGZ.

Tabel 3.12. Vaccinatiegraad gemeente Woerden⁴⁵

	2006	2007	2008	2009
Percentage	92,8%	93,5%	93,8%	97,3

⁴⁵ CBS StatLine, via jeugdstatline.cbs.nl, geraadpleegd: augustus 2010

De vaccinatiegraad in de gemeente Woerden kent in 2009 een redelijk grote toename. In alle jaren ligt dit boven de landelijke norm van 90%.

3.2.2. Overgewicht en voedingsgewoonten

Jaarlijks onderzoek van de GGD naar de gezondheid van de jeugd in Woerden heeft tot een aantal resultaten geleid over overgewicht bij kinderen en voedingsgewoonten van jongeren.

Overgewicht

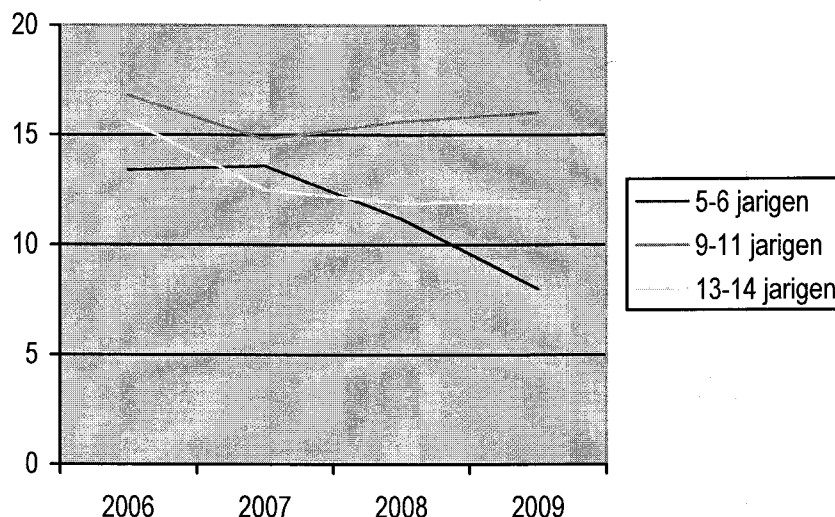
Het overgewicht is bij de jongste kinderen in 2009 wederom afgenomen. Voor de overige twee leeftijdsgroepen blijft dit redelijk stabiel.

Tabel 3.13. Percentage kinderen met overgewicht⁴⁶

	2006	2007	2008	2009
5-6 jarigen	13,4	13,6	11,2	8%
9-11 jarigen	16,8	14,8	15,6	16%
13-14 jarigen	15,7	12,5	11,9	12%

Het percentage kinderen in de groep 5-6 jarigen dat last heeft van overgewicht is in 2009 ten opzichte van 2007 significant gedaald.⁴⁷ Dit kan een indicatie zijn dat de aangeboden interventies hun vruchten beginnen af te werken. Effecten zijn niet per interventie terug te leiden. Wel is bewezen dat het beste resultaat bereikt wordt door een integrale aanpak waarbij interventies elkaar ondersteunen en daarmee versterken.

Grafiek 3.14. Percentage overgewicht bij kinderen

Voedingsgewoonten

De voedingsgewoonten van jongeren en kinderen zijn in de vorige onderzoeken niet of op een andere wijze mee genomen, dus deze kunnen nog niet worden vergeleken met voorgaande jaren.

⁴⁶ GGD Atlas, via www.ggdatlas.nl, geraadpleegd: juni 2010

⁴⁷ Bron: mail GGD MN d.d. 20 september 2010

De gegevens over 2009 waren in augustus 2010 nog niet beschikbaar. Deze worden eind 2010 gepubliceerd.

Opvallend is het hoge percentage kinderen van 9-12 en van 12-19 dat niet dagelijks fruit eet. Daarnaast eet de meerderheid van de 12-19 jarigen ook niet dagelijks groente, zoals te zien is in de volgende tabel.

Tabel 3.15. Percentage jongeren met ongezonde voedingsgewoonten⁴⁸

Wat	Wie	2008
Ontbijten, minder dan 5 dagen per week	9-12 jarigen	5,3%
Ontbijten, minder dan 5 dagen per week	12-19 jarigen	11%
Eet niet dagelijks fruit	9-12 jarigen	53%
Onvoldoende fruit (minder dan 2 stuks per dag)	12-19 jarigen	77%
Eet niet dagelijks groente	12-19 jarigen	64%
Lijnen afgelopen 4 weken	12-19 jarigen	28%

3.2.3. Leefstijl: alcohol, roken, drugs en seksualiteit

Roken en alcoholgebruik

De Woerdense jeugd lijkt in 2008 op redelijk jonge leeftijd al in aanraking te zijn gekomen met roken en alcohol. Van de 12-19 jarigen heeft 14% in 2008 al eens gerookt en al 44% alcohol gebruikt in de afgelopen 4 weken. Bingedrinken heeft onder de jeugdige drinkers in 2008 ook veel plaatsgevonden.⁴⁹ Bij de 12-19 jarigen was dit 68%, bij de jeugd beneden 16 jaar was dit 67%. De gegevens over 2009 waren in augustus 2010 nog niet beschikbaar.

Tabel 3.16. Roken en alcoholgebruik scholieren⁵⁰

Wat	Wie	2008
Roken	12-19 jarigen	14%
Roken dagelijks	12-19 jarigen	6,2%
Roken dagelijks	13-14 jarigen	5,3%
Alcoholgebruik afgelopen 4 weken	12-19 jarigen	44%
Alcoholgebruik afgelopen 4 weken	Beneden 16 jaar	36%
Bingedrinken, van totale populatie	12-19 jarigen	27%
Bingedrinken, van totale populatie	Beneden 16 jaar	19%
Bingedrinken, van drinkers	12-19 jarigen	68%
Bingedrinken, van drinkers	Beneden 16 jaar	67%

Drugsgebruik

Het drugsgebruik is bij de Woerdense jeugd in 2008 veel minder geweest dan het alcoholgebruik. Weinig jongeren hebben in de afgelopen 4 weken hasj of wiet gebruikt of ooit harddrugs geprobeerd. De gegevens over 2009 waren in augustus 2010 nog niet beschikbaar.

⁴⁸ GGD Atlas, via www.ggdAtlas.nl, geraadpleegd: augustus 2009.

⁴⁹ 'Binge-drinken' wil zeggen in korte tijd (bij één gelegenheid) véél drinken (5 drankjes of meer). In de GGD-atlas staat het percentage jongeren weergegeven dat dit de afgelopen 4 weken heeft gedaan, via: ggdAtlas.nl: geraadpleegd oktober 2009.

⁵⁰ GGD Atlas, via www.ggdAtlas.nl, geraadpleegd: augustus 2009

Tabel 3.17. Drugsgebruik scholieren 12-19 jaar⁵¹

		2008
Ooit hasj of wiet gebruikt	12-19 jarigen	12%
Afgelopen 4 weken hasj of wiet gebruikt	12-19 jarigen	3,9%
Ooit harddrugs gebruikt	12-19 jarigen	1,1%

Seksualiteit

Van de Woerdense jongeren van 12-19 jaar had in 2008 een vijfde geslachtsgemeenschap gehad. Van deze jongeren gebruikte ongeveer een derde geen condoom bij de laatste keer. De gegevens over 2009 waren in augustus 2010 nog niet beschikbaar.

Tabel 3.18. Geslachtsgemeenschap en veilig vrijen jongeren 2008

		2008
Geslachtsgemeenschap gehad	12-19 jarigen	18%
Geen condoom de laatste keer van degenen met ervaring geslachtsgemeenschap	12-19 jarigen	34%

3.2.4. Deelconclusie

In de JGZ was er een sterke stijging te zien in het aantal standaardconsulten bij het consultatiebureau, maar het aantal indicatieconsulten daalde juist. Het aantal gezondheidsonderzoeken bij basisschool kinderen steeg, terwijl die onder leerlingen van het voortgezet onderwijs daalde. De vaccinatiegraad van de vaccinaties via het Rijksvaccinatieprogramma steeg aanzienlijk.

Het aantal cliënten van MEE Nederland in de gemeente Woerden steeg ook in 2009. Het aandeel daarin van de Woerdense jongeren is het grootst. De meeste vragen die gesteld werden gingen over 'opvoeding en ondersteuning' en 'handicap en sociale omgeving'.

Het overgewicht van heel jonge kinderen in Woerden daalde flink. Voor de overige kinderen bleef dit nagenoeg stabiel. Meer dan de helft at niet dagelijks fruit en groenten.

Alcoholgebruik was onder de Woerdense jongeren populair. Van de 12-19 jarigen had iets minder dan de helft de afgelopen 4 weken alcohol gebruikt. In vergelijking hiermee was het gebruik van hasj en wiet laag; 3,9% had de afgelopen 4 weken hasj of wiet gebruikt. Roken deed 6,2% van de jongeren van 12-19 jaar dagelijks.

Van de jongeren van 12-19 jaar heeft 18% geslachtsgemeenschap gehad, waarbij twee derde een condoom had gebruikt bij de laatste keer.

3.3. Conclusie Opvoeding, bescherming en gezondheidszorg

Een doelstelling uit de programmabegroting 2009 was de gemeente verantwoordelijk is voor de lokale samenhang in het zorgaanbod voor de jeugd. De gemeente Woerden faciliteert hiertoe het Jeugdloket dat werkt als toeleider van jeugd naar andere hulpverlenende instanties. Sinds 2008 ligt

⁵¹ GGD Atlas, via www.ggdAtlas.nl, geraadpleegd: augustus 2009

in het verlengde hiervan het netwerk Kernteam Jeugd, ook een initiatief van de gemeente Woerden.

Het beschikbaar zijn van beide voorzieningen geeft de mogelijkheid dat problematiek snel gesignaleerd wordt, dat casussen deskundig beoordeeld worden en dat naar passende hulp toe geleid kan worden. Naast de normale tijd die nodig is om een zorgtraject te starten, zijn er in 2009 geen wachtlijsten die betrekking hebben op het aangeboden van lokale hulp.

Een tweede doelstelling uit de programmabegroting is dat kinderen zich op een gezonde manier kunnen ontwikkelen en een gezonde leefstijl hebben. Via consultatiebureau bezoeken en bezoeken aan de schoolarts wordt de ontwikkeling van kinderen gevolgd, problemen gesignaleerd en hierover geadviseerd.

Een derde doelstelling is dat in 2009 iedere jongere en opvoeder de mogelijkheid moet hebben om bepaalde gezondheidsrisico's te kennen. De enquête die onder jongeren wordt gehouden over leefstijlgewoonten heeft tevens een bewustwordingseffect. Daarnaast zijn in Woerden in 2009 diverse preventieve activiteiten richting de kinderen uitgevoerd op scholen, op de straat en op de Woerdense evenementen. Ouders/verzorgers zijn nog merendeels afhankelijk van landelijke publieke voorlichtingscampagnes.

De implementatie van het elektronisch kind dossier is in 2009 gestart en wordt voortgezet in 2010.

Hoofdstuk 4: Veiligheid

Het doel voor dit thema in de programmabegroting is dat Woerden voor de jeugd veilig(er) en leefbaar is om in te wonen, te verblijven en te werken. Hierbij moeten alle veiligheidspartners hun eigen verantwoordelijkheid gebruiken om Woerden veilig te houden en veiliger te maken waar nodig. De gemeente brengt als regisseur alle partijen bij elkaar.

In 2011 moeten de geregistreerde overlastmeldingen jeugd bij politie en gemeente met 30% gedaald zijn t.o.v. 2006. Jongeren die al eens in aanraking zijn geweest met justitie moeten minder vaak/snel in herhaling vallen. Daarnaast moet de samenwerking tussen de verschillende partners op het terrein van jeugd en veiligheid verbeterd zijn.⁵²

4.1. Halt-verwijzingen

Jongeren van 12 tot 18 jaar, die door de politie zijn aangehouden voor bepaalde overtredingen of strafbare feiten, kunnen kiezen: naar Justitie of naar Halt. Via een Halt-procedure kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met Justitie.

Voor kinderen tot 12 jaar is er de Stop-reactie; een aanbod aan ouders van kinderen tot 12 jaar, die zich schuldig hebben gemaakt aan een licht strafbaar feit. Het Stop-project liep tot 1 januari 2010.

De Stop-reactie helpt ouders om op een duidelijke en zinvolle manier te reageren op wat er is gebeurd. Het kind leert wat het verkeerd heeft gedaan en hoe je in dergelijke situaties ook andere keuzes kunt maken. Daarnaast krijgt het de kans zijn fout te herstellen.⁵³

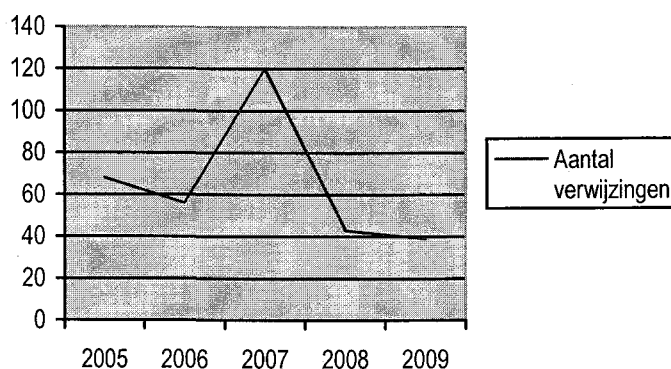
In de gemeente Woerden zijn de afgelopen jaren ook een aantal jongeren verwezen naar Bureau Halt.

Tabel 4.1. Aantal HALT en Stopverwijzingen Woerden⁵⁴

	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal jongeren	68	56	120	43	39

In 2009 zette de daling uit 2008 zich voort.

Grafiek 4.2. Ontwikkeling HALT en Stopverwijzingen gemeente Woerden

⁵² Programmabegroting 2009

⁵³ www.halt.nl

⁵⁴ Halt Jaarverslag, 2006-2008, Halt verwijzingen per gemeente 2009.

In 2009 voerde vandalismedelicten de ranglijst aan. In 2008 waren dit nog de vermogensdelicten, terwijl in 2006 en 2007 de vuurwerkdelicten bovenaan stonden. Bij deze laatste categorie heeft vanaf 2008 een flinke daling plaatsgevonden. Dit komt door een gezamenlijke aanpak van Halt, de politie en de gemeente Woerden.

Tabel 4.3. Halt verwijzingen naar delictcategorie⁵⁵

	2005	2006*	2007*	2008	2009
Vermogensdelict		20	22	16	11
Vandalisme		6	8	8	15
Leerplicht		-	0	7	3
Vuurwerk		19	65	10	10
Wegen, verkeerswet		-	-	0	0
Overig		11	25	2	0
Totaal		56	120	43	39

* De delicten zijn in 2006 en in 2007 in andere categorieën ingedeeld dan in 2008.

4.1.2. Deelconclusie

Het aantal Halt en Stopverwijzingen daalde in 2009 licht. De grootste winst werd in 2008 geboekt door de grote afname van het aantal vuurwerkdelicten. De gemeente Woerden, Halt en de politie hebben deze vuurwerkdelicten samen aangepakt.

4.2. Overlastmeldingen jongeren

Overlast kan binnen de gemeente Woerden gemeld worden bij de politie of bij de gemeente.

Tabel 4.4: overlastmeldingen jongeren⁵⁶

	2006	2007	2008	2009
Overlastmeldingen gemeente	Gegevens niet beschikbaar	Gegevens niet beschikbaar	20	20
Overlastmeldingen politie	608	524	290	294

Het aantal overlastmeldingen in 2009 is vrijwel gelijk aan dat van 2008.

4.3. Doorverwijzingen Veiligheidshuis

In het Justitieel Casusoverleg Jeugd (JCJ) van het Veiligheidshuis (een samenwerkingsverband tussen verschillende organisaties om preventie, repressie en nazorg op elkaar aan te laten sluiten) worden alle processen-verbaal besproken die zijn opgemaakt tegen een jongere tussen de 12 en 18 jaar. Het Veiligheidshuis heeft twee JCJ's, één gericht op de stad Utrecht, één gericht op de districten Lekstroom en Rijn en Venen. In het overleg worden de individuele gevallen bekeken en bepaald hoe het plan van aanpak er voor de verdachte uit moet zien.

In het JCJ afdoeningsoverleg wordt een gepaste afdoening bepaald voor het proces-verbaal dat tegen een minderjarige is gemaakt. Wanneer er zorgen zijn over de minderjarige kan deze besproken worden in het JCJ risico-overleg.

⁵⁵ Halt Jaarverslag, 2006-2008.

⁵⁶ Gemeentelijke klachtenlijn en politie Woerden

Tabel 4.5. Aantal cases JCJ Veiligheidshuis gemeente Woerden

	2007	2008	2009*
Aantal cases JCJ afdoening	71	89	80.
Aantal cases JCJ risico	11	5	10
Aantal cases JCJ veelplegers	-	-	3
Aantal cases JCJ veelpleger 18+	-	-	0
Totaal	82	94	93

* het aantal cases over veelplegers wordt pas vanaf 2009 in de Atlas verwerkt.

Het aantal cases over Woerdense jongeren dat behandeld is in het JCJ is in 2009 ongeveer stabiel gebleven. Er is wel meer verschil in soorten cases.

4.4. Samenwerking op het gebied van jeugd en veiligheid

In een samenwerkingsverband is er maandelijks overleg tussen politie, jeugdwerk, maatschappelijk werk en gemeente. Hierbij wordt gericht ingezet op overlastplekken en overlastgroepen. Deze samenwerking zal geborgd worden door een privacyconvenant dat in het voorjaar van 2010 ondertekend wordt door alle partijen. Hierin is een zorgvuldige werkwijze en met een heldere taak en rolbeschrijving vastgelegd.

Daarnaast is de informatiemakelaar op het Veiligheidshuis essentieel voor het bevorderen van de samenwerking tussen Jeugd en Veiligheid. Er is hiermee een heldere informatielijn van de gemeente Woerden naar de overleggen rondom jeugd op het Veiligheidshuis en er zijn kortere communicatielijnen naar Bureau Jeugdzorg, Justitie en de Raad voor de kindbescherming.

4.5. Conclusie Veiligheid

Het aantal Halt en Stopverwijzingen daalde in 2009 enigszins. Het aantal overlastmeldingen bleef op ongeveer hetzelfde niveau. Het programmadoel dat het aantal overlastmeldingen ten opzichte van 2006 met 30% daalt is in 2008 reeds behaald. In de programmabegroting stond als dit gewenst resultaat voor 2011 genoemd.

Een tweede doel was dat jongeren die al eens in aanraking zijn geweest met Justitie minder vaak/snel in herhaling vallen. Deze gegevens worden pas vanaf 2009 bijgehouden. Hier kan dus pas later een uitspraak over worden gedaan.

Een derde doel was dat de samenwerking tussen de verschillende partners op het terrein van jeugd en veiligheid moeten verbeteren. Processen zijn in 2009 ingezet die in 2010 hun beslag krijgen.

Hoofdstuk 5 Vrije tijd

De doelstellingen voor dit thema in de programmabegroting zijn: Kinderen en jongeren moeten hun vrije tijd actief en zinvol kunnen besteden en elkaar in de wijk/kern kunnen ontmoeten. Jongeren moeten actief betrokken kunnen zijn bij onderwerpen die hen aangaan, zodat beter aangesloten wordt bij hun behoeften; en problemen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Er moet een gevarieerd aanbod van activiteiten en voorzieningen in de wijken zijn, dat aansluit bij de behoeften van de jeugd in de leeftijd van 10-23 jaar. Speciale aandacht is er voor de groep van 10-15 jaar. In 2010 moet er een toename zijn van het aantal jongeren dat in hun vrije tijd bereikt wordt via jongerenwerk, sportclubs en activiteiten op het gebied van Kunst en Cultuur.

Daarnaast moet er een goede en actuele informatievoorziening zijn over het activiteitenaanbod en een goede spreiding van voorzieningen die aansluiten bij de trends, ontwikkelingen en vraag. Eveneens moet de betrokkenheid en bekendheid van jongeren met Jongerenraad, wijk- en dorpsplatforms toenemen en moeten er in het algemeen meer initiatieven komen voor en door jongeren in 2010.⁵⁷

5.1. Sport

De gemeente Woerden probeert deelname van de jeugd aan sport te stimuleren door middel van projecten zoals Buurtsport en BOS (Buurt, Onderwijs en Sport).⁵⁸ Deze projecten zijn inmiddels afgerond, maar nieuwe projecten zijn gestart.

Er zijn verschillende externe instellingen die taken uitvoeren op het gebied van sport voor de gemeente Woerden.

In 2009 is het sportoverleg gestart: dit adviseert de gemeente gevraagd en ongevraagd over het te voeren sportbeleid.

PLEIN2 had drie producten met betrekking tot sport: Buurtsport, buurtsport BOS en BOS Sport en gezondheid (Familie Lekkerbek) om het beoefenen van sport bij jongeren in de gemeente Woerden te bevorderen.

Het was de bedoeling dat jongeren door buurtsport kennismaakten met sport, sport gingen beoefenen en dat ze sociale vaardigheden op deden. Daarnaast was een belangrijk doel het voorkomen van overlast. Deze doelen worden nu nagestreefd door invoering van de combinatiefuncties. De combinatiefunctionaris sport zorgt ervoor dat sportverenigingen aan de slag gaan binnen de naschoolse opvang, er in sportparken meer activiteiten zullen plaatsvinden en dat trainers van verenigingen begeleid worden. Bijkomende doelen van de combinatiefunctie is om de brede schoolontwikkeling in Woerden verder te ontwikkelen en de samenwerking te stimuleren.

Buurtsport BOS was een tijdelijke stimuleringsregeling voor Buurtsport via het ministerie van VWS. De BOS-impuls was erop gericht gemeenten te ondersteunen bij hun aanpak van achterstanden

⁵⁷ Programmabegroting 2009

⁵⁸ Nota jeugd en vrije tijd 2008-2010, p. 19.

van jeugdigen van 4 tot 19 jaar. Het resultaat van BOS 'Woerden scoort met sport' is dat 15% van de jongeren die deelnamen lid is geworden van een reguliere sportvereniging. Ook is het aantal actieve sportverenigingen per wijk gestegen van (gemiddeld) drie naar vijf.

Het Familie Lekkerbek project is een project op basisscholen om basisschoolkinderen bewust te maken van gezondheid, voeding en het belang van bewegen, mede in strijd tegen overgewicht.

In Harmelen is Stichting Jeugd-Punt onder andere actief op het gebied van sport. Stichting Jeugd-Punt biedt sportactiviteiten aan los van de reguliere sportverenigingen. Hierdoor worden ook jongeren bereikt die geen lid zijn van een vereniging of gebruik maken van andere faciliteiten. In 2009 is er in de zomermaanden wekelijks een voetbalactiviteit aangeboden. In de wintermaanden worden binnen workshops aangeboden en kleine toernooien georganiseerd. Het vinden van een geschikte én beschikbare binnensportruimte hiervoor in Harmelen is een knelpunt. Daarnaast heeft Jeugd-Punt continuïteit gegeven aan het kickboksproject.

In 2009 heeft Woerden zich aangesloten bij het project 'Gezonde Slagkracht'; voor het versterken van een lokale integrale aanpak voor het bevorderen van bewegen, gezonde leefstijl en het voorkomen van overgewicht. De activiteiten die hier bij horen zullen in 2010 gestart worden.

Tabel 5.1. Activiteiten PLEIN2 m.b.t. sport⁵⁹

Product	2007	2008	2009
Buurtsport	6897 deelnemers, 320 activiteiten	5170 deelnemers, 360 activiteiten	afgerond
Buurtsport- BOS	Een gemiddelde van 21 kinderen per activiteit.	Een gemiddelde van 14 kinderen per activiteit.	afgerond
BOS Sport en Gezondheid, Familie Lekkerbek	Deelnemende klassen en leerlingen onbekend.	januari-juli 2008: Deelnemende klassen totaal: 30 Deelnemende leerlingen totaal: 709	Wegens faillissement PLEIN2 geen gegevens beschikbaar.

In 2009 is er in Woerden volgens de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO) onderzoek gedaan naar de sportparticipatie van de Woerdense bevolking tussen de 6 en 75 jaar. Voor deze Atlas zijn de uitkomsten van de groep kinderen (6 t/m/ 11 jaar) en van de groep jongeren (12 t/m 19 jaar) van belang.

Van de groep 6 t/m 11 jarigen is geconstateerd is dat 1,5% nooit sport. De overige 98,5% sport wel en voldoet aan de RSO-norm. Dit betekent dat zij minimaal 12 keer in 2009 sport beoefend hebben. Uit het onderzoek bleek dat jongens in deze leeftijdsgroep gemiddeld 131 keer per jaar sporten, meisjes deden dit gemiddeld 112 keer per jaar.

Van de groep 12 t/m 19 jarigen is geconstateerd dat 6,7% nooit sport. De overige 93,3% sport wel en voldoet aan de RSO-norm van minimaal 12 keer per jaar bewegen. Uit het onderzoek bleek dat jongens in deze leeftijdsgroep gemiddeld 120 keer per jaar sporten, meisjes deden dit gemiddeld 119 keer.

⁵⁹ Budgetrapportage 2007, 2008

In 2009 is het onderzoek 'De Woerdense sportaanbieders in beeld' uitgevoerd. Doel was om een overzicht te creëren van het totale sportaanbod in Woerden van sportverenigingen, scholen en overige aanbieders van bewegingsactiviteiten inclusief de commerciële aanbieders. Helaas heeft slechts 52% van de bij de gemeente Woerden bekende aanbieders (dit waren 67 organisaties) aan het onderzoek meegewerkt. Andere doelen van het onderzoek waren om de knelpunten en wensen van de aanbieders in beeld te brengen.⁶⁰ Nu deze van de organisaties die gereageerd hebben bekend zijn, kan de gemeente mogelijk bijdragen aan de oplossing en realisatie hiervan.

5.1. Deelconclusie

In 2009 bevindt gemeente Woerden zich in een overgang van oude projecten naar nieuwe projecten. Het project Familie Lekkerbek gaat op in het project Gezonde Slagkracht. Daarnaast is er onderzoek gedaan naar sportparticipatie van de Woerdense bevolking en dus ook die van de jeugd waarbij meer dan 93% van de kinderen voldoet aan de RSO-norm. Tot slot is er een onderzoek geweest naar het aantal sportaanbieders in Woerden en naar hun knelpunten en wensen.

5.2. Cultuur/educatie

Voor jongeren in Woerden zijn er meerdere instellingen en organisaties waarbij zij deel kunnen nemen aan cultuur, zoals de Kuvo, cultuurpodium Babylon en kunstencentrum Het Klooster.

5.2.1. Cultuur lokaal

Cultuur lokaal bestaat uit het Cultuurplatform en de Kuvo. Voor de jongeren is vooral de laatste van belang. De Kuvo is een samenwerkingsverband van scholen voor basis en voortgezet onderwijs in de gemeente Woerden. De Kuvo stelt het basisjaarprogramma voor de scholen op en ondersteunt, stimuleert en adviseert bij de ontwikkeling en samenwerking wat betreft kunsteducatieve activiteiten in (voornamelijk) het onderwijs.⁶¹ Scholen kunnen kiezen uit een basis aanbod en een facultatief aanbod.

Het aantal leerlingen dat deelneemt aan de activiteiten van Kuvo neemt in 2009 zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs toe. Op basis van deze aantallen namen in het basisonderwijs de leerlingen deel aan gemiddeld 2,3 kunstconfrontaties. In het voortgezet onderwijs was dit 1,96 kunstconfrontaties.⁶² Dit ligt ruim boven de door gemeente Woerden gestelde voorwaarde van 1,5 kunstconfrontaties per jaar.

⁶⁰ Rapportage de Woerdense sportaanbieders in beeld 2009, november 2009

⁶¹ Nota Jeugd en Vrije tijd, 2008-2010, p. 21, 22.

⁶² Jaarverslag Kuvo 2009, pag. 11 en 14.

Tabel 5.2. Activiteiten Kuvo⁶³

		2006	2007	2008	2009
Basis Onderwijs Basis en Keuzeprogramma					
	Aantal schoollocaties	26	27	24	24
	Aantal voorstellingen	88	64	147	127
	Aantal leerlingen	Circa 5400	Circa 4650	5338	5157
	Deelname aantal leerlingen	-	7250	15175 inclusief VSB jubileum, zonder VSB 10058	11961
Voortgezet Onderwijs Basis en Keuzeprogramma					
	Aantal schoollocaties	4	4	4	4
	Aantal voorstellingen	60	89	100	14 soort voorstellingen, 9 projecten*
	Aantal leerlingen	Circa 4500	Circa 4400	Circa 4400	4489
	Deelname aantal leerlingen	-	6443	5963	8811

* In het jaarverslag staan geen totaal aantallen van voorstellingen en ontmoetingsmomenten genoemd.

5.2.2. PLEIN2 / Cultuurpodium Babylon

Babylon is een jongerencentrum voor jongeren van 16-24 jaar in Woerden, dat zich meer en meer als een cultuurpodium profileert.⁶⁴ Al haar activiteiten, zoals darten, thema avonden, films en live muziek worden door vrijwilligers georganiseerd.⁶⁵

De activiteiten die PLEIN2 in 2009 uitvoerde t.b.v. cultuurpodium Babylon zijn ook in 2009 conform het budgetcontract gelijk gebleven. Voor agogische ondersteuning, beheer en schoonmaak zijn respectievelijk 4,5 uur, 15 uur en 6 uur beschikbaar.

5.2.3. Kunstencentrum Het Klooster

Kunstencentrum Het Klooster is een muziek-, dans-, en theaterschool. Theater de Kloostertuin biedt naast een professioneel seizoenprogramma, een podium voor amateurs en expositieruimte in de gangen. Er worden verschillende cursussen ook met name voor de jeugd gegeven. Daarnaast is er jeugdtheater op zaterdagochtend en op dinsdagmiddag is er een aanbod op de Brede school en BSO.⁶⁶

Van het totale aantal inschrijvingen behoorde een deel tot de groep jeugd. In de onderstaande tabel is het percentage jongeren van het totale aantal inschrijvingen te zien.

⁶³ Atlas Jong 2008, Jaarverslag CEC/Kuvo 2007, Jaarverslag CEC/Kuvo 2008 en jaarverslag Kuvo 2009.

⁶⁴ Nota Jeugd en Vrije tijd 2008-2010, p. 21.

⁶⁵ www.belangrijk.nl

⁶⁶ Nota Jeugd en Vrije tijd, 2008-2010, p. 22

Tabel 5.3. Percentage jongeren inschrijvingen Het Klooster⁶⁷

Inschrijvers	2007/2008	2008/2009
< 23 jaar	73,5%	72,5%
> 23 jaar	26,5%	27,5%

Zoals te zien in de tabel waren het in de seizoenen 2007/2008 en 2008/2009 voornamelijk jongeren die bij Het Klooster een les, cursus of workshop volgden.

5.2.4. Brede School

De Brede School is een samenwerkingsbenadering tussen school, kinderopvang en vrijetijdsbesteding (cultuur en sport).⁶⁸ Het voornaamste doel van het concept Brede School is het creëren van kansen voor kinderen. Per school kan de invulling van het concept verschillen. Sinds enige jaren kent Woerden NaSchoolseActiviteiten in 4 wijken.

Tabel 5.4. Aantal naschoolse activiteiten Brede School⁶⁹

Verzorgingsgebied	2008/2009
Schilderskwartier	229 *
Molenvliet	123
Snel & Polanen/ Waterrijk	162
Harmelen	92
Totaal	606

*exclusief activiteiten PLEIN 2

De activiteiten van De Brede School van 2008/2009 kunnen in de volgende Atlas worden vergeleken.

5.2.5. Deelconclusie

Het aantal deelnemende leerlingen aan Kuvo-activiteiten is in 2009 toegenomen bij zowel het basisonderwijs en nog sterker bij het voortgezet onderwijs. De ureninzet van Babylon is ten opzichte van 2007 gelijk gebleven. Ongeveer driekwart van de inschrijvers bij het Klooster is jonger dan 23 jaar.

5.3. Activiteiten jeugd- en jongerenwerk

In 2009 zijn er in de gemeente Woerden drie verschillende instellingen voor jeugd en jongerenwerk: PLEIN2 voor de kern Woerden, Stichting Jeugd-Punt voor Harmelen en Stichting Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland voor Zegveld en Kamerik.⁷⁰

5.3.1. PLEIN2

PLEIN2 ontwikkelde en organiseerde activiteiten voor kinderen, jongeren (en volwassenen) die het welzijn verhogen. De jeugdwerkers waren flexibel inzetbaar en organiseerden op basis van behoefte en mogelijkheden in samenwerking met jongeren zelf, sociaal culturele activiteiten. Hierbij stonden ontmoeting, recreatie, vorming, dienstverlening en belangenbehartiging centraal. Door het

⁶⁷ Gegevens Het Klooster, mail

⁶⁸ Nota Jeugd en Vrije tijd 2008-2010, p. 22.

⁶⁹ Gegevens Brede School, gemeente

⁷⁰ Nota Jeugd en Vrije tijd 2008-2010, p. 23.

faillissement van PLEIN2 zijn er over 2009 geen gegevens beschikbaar. Voor een volgende Atlas zullen de organisaties die de activiteiten van PLEIN2 overgenomen hebben deze gegevens moeten aanleveren.

De producten die PLEIN2 uitvoerde voor kinder-, tiener- en jeugdwerk waren de volgende:

Tabel 5.5. Producten PLEIN2 kinder-, tiener- en jeugdwerk⁷¹

Product	2007	2008
Speel-o-theek	149 leden Aantal bezoekers over 2007: 1103	143 leden Aantal bezoekers over 2008: 1106
Sociaal cultureel werk, kinder- en tienerwerk, gericht op totale doelgroep	Brede School activiteiten: 71 bijeenkomsten, 1128 bezoekers totaal	Brede School activiteiten: 82 bijeenkomsten, 1642 bezoekers totaal
Brede school Schilderskwartier, activiteiten gericht op wijk of intergenerationale projecten	Er zijn 55 verschillende kinderen en 12 ouderen bereikt met de activiteiten.	Er zijn 59 verschillende kinderen en 2 ouderen bereikt met de activiteiten.
Jongerenwerk	1. Accommodatiegerichte activiteiten Aantal bijeenkomsten: 359 Aantal bezoekers/ deelnemers totaal: 6250 2. Ambulant werk: 4343 jongeren	1. Accommodatiegerichte activiteiten Aantal bijeenkomsten: 267 Aantal bezoekers/deelnemers totaal: 5982 2. Ambulant werk: 6022 jongeren

Bij de speel-o-theek is er in 2008 een lichte daling waar te nemen t.o.v. 2007. In 2007 waren er 149 leden (leners die bij de speel-o-theek ingeschreven staan), in 2008 waren dit er maar 143. Het aantal bezoekers is wel met 3 gestegen.

Bij de Brede School activiteiten is in 2008 een stijging waar te nemen. Zowel het aantal bezoekers, als het aantal bijeenkomsten steeg. Daarnaast werden er meer kinderen bereikt met de activiteiten.

Het aantal accommodatiegerichte activiteiten voor jongeren daalde in 2008. Dit was ook te zien aan het aantal bezoekers, dat daalde van 6250 naar 5982. Met het ambulante jongerenwerk werden wel meer jongeren bereikt.

5.3.2. Stichting Jeugd-Punt

In Harmelen voert Stichting Jeugd-Punt het jongerenwerk uit door middel van jongerenopbouwwerk en advies. De producten die door Jeugd-Punt in 2008 en 2009 geleverd zijn, faciliteert gemeente Woerden door middel van een budgetcontract.

⁷¹ Budgetrapportage PLEIN2 2007, Budgetrapportage PLEIN2 2008

Productsoorten in 2009:

- **Ambulant werk:** actief contacten leggen en onderhouden met jongeren op plaatsen waar zij zich ophouden. Dit gebeurt door: vindplaats gericht werken, informatieverstrekking en verwijzing, interventie en begeleiding, en tot slot bemiddeling. Resultaat: in 2009 zijn gemiddeld 2 x 2,5 uur een aantal vindplaatsen bezocht om jongeren te bereiken. In totaal 3 specifieke jongeren kregen intensieve begeleiding. Met 6 buurtbewoners uit diverse wijken is contact geweest over de overlast die zij ervaren.
- **Accommodatiegericht jongerenwerk:** realiseren van een ontmoetingsruimte in een veilige en huiselijke situatie, met luisterend oor en aandacht voor de signalen van jongeren. Resultaat: met de medewerking van 3 jongeren is er een ontmoetingsplek in Dezelbe gerealiseerd.
- **Jongerenparticipatie:** jongeren ondersteunen bij het organiseren van activiteiten die de gemeente input geven voor de ontwikkeling van jeugdbeleid. Resultaat: diverse initiatieven zijn gestart, met één jeugdige vrijwilligersgroep is in 2009 acht keer overleg geweest om betrokkenheid te stimuleren.
- **Ondersteuning tieneractiviteiten:** "dingen" organiseren voor en gelegenheid geven aan tieners om elkaar te ontmoeten (buiten het verenigingsleven om). Resultaat: er zijn 2 korte workshops kickboksen gegeven.
- **Ondersteuning Impossible:** afhandeling ondersteunen van de opgeheven Stichting Impossible. Resultaat: ondersteuning heeft geleid tot redelijk nette afwikkeling van de zakelijke kant van het faillissement.
- **Lokale samenwerking:** door het jongerenwerk wordt met andere betrokken instellingen die met jongeren te maken hebben gewerkt aan het gezamenlijk voorkomen en aanpakken van risicogedrag op het gebied van gezondheid, justitie, onderwijs en vrijetijdsbesteding. Resultaat: er zijn structureel 9 overleggen op dit gebied bijgewoond. Daarnaast zijn er vele losse activiteiten uitgevoerd.
- **Outreachend voorlichten:** jongeren op hun ontmoetingsplekken voorlichten over alcohol, cocaïne, speed, pillen en hasj&wiet en het stimuleren van weerbaarheid, zodat groepsdruk niet leidt tot bovenmatig experimenteren en overmatig gebruik tegen wordt gegaan. Resultaat: 12 specifieke jongens en meiden uit de Zuidgroep hebben aan het programma outreachend voorlichten meegedaan. In Noord is het programma 2 keer aan 5 jongeren aangeboden.
- **Sport:** zie paragraaf 5.1

In haar verantwoordingsinformatie gaat Stichting Jeugdpoint concreet en inhoudelijk in over de door haar verrichte werkzaamheden en bestede uren voor de gemeente Woerden. De bovengenoemde resultaten zijn hier een selectie uit. Er wordt niet bij elke activiteit gerapporteerd over het – gemiddeld - aantal jongeren dat Stichting Jeugd-Punt hiermee bereikt heeft.

5.3.3. Stichting Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland

In de kernen Zegveld en Kamerik wordt het ambulante jongerenwerk van oudsher verricht door de Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden Holland.

- Ambulant jongerenwerk: jongeren actief opzoeken in hun eigen omgeving en activiteiten met hen ondernemen met als doel hen te ondersteunen in hun groeiproces naar volwassenheid en ter voorkoming van overlast.
- Voorlichting en participatie: jongerenwerkers gaan wat betreft voorlichting het gesprek aan over normen en waarden, seksualiteit, Loverboys, alcohol, vuurwerk e.d.. Participatie draait om het initiëren, ondersteunen en/of begeleiden van initiatieven voor en door jongeren.
- Accommodatiegebonden jongerenwerk: realiseren van een ontmoetingsruimte in een veilige en huiselijke situatie, met luisterend oor en aandacht voor de signalen van jongeren.
- Ondersteuning Jongerenraad (voor geheel Woerden): de jongeren in de Jongerenraad worden geadviseerd en ondersteund door een vaste jongerenwerker zodat zij hun taken en activiteiten (werkplan) zo goed mogelijk kunnen uitvoeren, hiervan kunnen leren, gestimuleerd worden te (blijven) participeren). In 2009 had deze stichting aandeel – naast de gemeente Woerden en het onderwijs – in het organiseren van The Game; een wedstrijd om leerlingen uit het middelbaar onderwijs kennis te laten maken met de wijze waarop politieke processen verlopen.
- Lokale samenwerking: door het jongerenwerk wordt met andere betrokken instellingen die met jongeren te maken hebben gewerkt aan het gezamenlijk voorkomen en aanpakken van risicodrag op het gebied van gezondheid, justitie, onderwijs en vrijetijdsbesteding.

Het jaarverslag van Stichting Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland doet verslag van bovengenoemde activiteiten en noemt globaal per gemeente de verrichte werkzaamheden.

5.3.4. Deelconclusie

De gemeente Woerden heeft in haar budgetcontracten goed omschreven welke producten zij faciliteert en welke prestaties en resultaten zij hiervoor verwacht. Door het faillissement van Plein2 en de algemene verslaglegging van de Stichting Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland is er geen goed beeld op concrete resultaten. Dit is anders voor de Stichting Jeugd-Punt die heel concreet haar resultaten beschrijft en zoveel mogelijk aantallen hierbij noemt.

De participatie van de Jeugd heeft aandacht gekregen door het organiseren van The Game. In 2009 zijn er geen bij de lokale politiek ingediende Jongereninitiatieven geweest.

5.4. Conclusie Vrije tijd

Een eerste doel uit de programmabegroting is dat kinderen en jongeren hun vrije tijd actief en zinvol moeten kunnen besteden en elkaar in de wijk/kern kunnen ontmoeten. Hier zijn in de Atlas vele voorzieningen voor genoemd. Verder moeten jongeren actief betrokken kunnen zijn bij onderwerpen die hen aangaan, zodat beter aangesloten wordt bij hun behoeften; en problemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit laatste gebeurt via het jongerenwerk.

Een volgend programmadoel is er dat een gevarieerd aanbod van activiteiten en voorzieningen in de wijken moet zijn, dat aansluit bij de behoeften van de jeugd in de leeftijd van 10-23 jaar met speciale aandacht voor de groep van 10-15 jaar. Dit soort gegevens zijn in deze Atlas niet per wijk opgenomen. Wel is duidelijk dat er door de komst van de Brede School en het project BOS

'Woerden scoort met sport' meer kinderen activiteiten ondernemen in hun vrije tijd. Daarnaast nemen via de Kuvo steeds meer kinderen deel aan kunsteducatieve activiteiten. Van het Klooster bestaat 72,5% van de deelnemers uit jongeren.

Wat betreft de aanwezigheid van een goede en actuele informatievoorziening over het activiteiten aanbod is het onderzoek 'Woerdense sportaanbieders in beeld' uitgevoerd. Als het om de spreiding van voorzieningen gaat, is de uitkomst van het project BOS 'Woerden scoort met sport' dat er in plaats van 3 inmiddels gemiddeld 5 verenigingen per wijk actief zijn. Jongeren konden door deel te nemen aan The Game hun betrokkenheid bij de maatschappij en de lokale politiek ontwikkelen. Er waren in 2009 geen Jongereninitiatieven.

Hoofdstuk 6. De jeugd in Woerden: aanbevelingen en aandachtspunten

- Hoewel de Atlas Jong voor het eerst in 2008 verscheen, bevat de Atlas over veel onderwerpen ook historische gegevens vanaf 2005 of later. Technisch gezien is het wellicht nog mogelijk om één extra kolom aan de vele tabellen toe te voegen, maar dit zorgt wel voor een druk leesbeeld. In ieder geval moet in 2011 of in 2012 de beslissing genomen worden of de Atlas alle historische gegevens moet blijven bevatten of dat het beeld van de laatste 5 jaar volgende is voor het formuleren van beleid door de gebruikers van deze Atlas.
- Dit is de laatste Atlas die haar indeling baseert op de thema's uit het Programma Jong van de Coalitie 2006-2010. Volgend jaar moet bekeken worden of deze indeling gehanteerd kan worden, of dat vanwege de Coalitie 2010-2014 het Collegeprogramma dermate is gewijzigd dat een andere indeling de voorkeur heeft.
- In de Atlas gaat het veelal om aantallen deelnemers. Voor de volgende Atlas kan gekeken worden of het vanuit het College wenselijk is dat er meer onderscheid in soorten deelnemers aangebracht kan worden (bijvoorbeeld hun sociaal economische status en of deelnemers van allochtone of autochtone afkomst zijn). Zou dit wenselijk zijn, dan is het noodzakelijk dat ook naar de haalbaarheid hiervan in registraties wordt gekeken.
- Het is aan te bevelen om gegevens in de atlas op te nemen uit bronnen die jaarlijks terug keren (bijvoorbeeld de GGD Atlas, gegevens van het CBS). Op deze manier kan er een goed overzicht verkregen worden en een goede vergelijking gemaakt worden met andere jaren.
- In de volgende Atlas kan een vergelijking gemaakt worden met de gegevens over alcohol, drugs, seksualiteit en voedingsgewoonten van 2008.
- Uniformeren van gegevens door een format voor de jaarverslagen van instellingen of de instellingen wijzen op de Atlas jong en de hiervoor benodigde gegevens. De gemeente moet de juiste vragen stellen en op het goede moment.
- Jongerenwerk: in de budgetcontracten met de stichtingen jongerenwerk die voor Woerden actief zijn staan de verwachte resultaten en prestaties omschreven. De jaarverslagen van deze stichtingen koppelen hier nog niet één op één op terug. Voor komende jaren moet gemeente Woerden inzetten op verantwoordingsinformatie die in ieder geval ook het aantal bestede uren, ontmoetingsfrequentie en aantallen bereikte jongeren bevat. Met de stichting(en) moeten hierover door de beleidsmedewerker Jeugd en Vrije tijd afspraken gemaakt worden.
- Over de Brede School staan nu deelnemersaantallen per wijk genoemd. Door hierin een onderverdeling aan te brengen naar soorten activiteiten (sport, cultuur, kennis, etc). kunnen verschillen in interesse per wijk zichtbaar worden.
- Voor de leesbaarheid van de Atlas kan overwogen worden om een begrippenlijst toe te voegen.

Bronnen

Alle hoofdstukken:

- Programmabegroting 2009, Programma Jong
- Atlas Jong 2008

Hoofdstuk 1 Algemeen:

- CBS StatLine, via statline.cbs.nl

Hoofdstuk 2 Opvang, educatie en werk:

- info PSZ Woerden incl opstap over 2008, mail
- Registratie opstapgroepen 2006-2008, mail
- Wachtlijstcijfers VVE, mail
- Leerlingen schakelklas, mail
- Jaarverslag Kinderopvang, 2006, 2007, 2008
- Gegevens kinderopvang, mail
- Leerplicht Jaarverslag 2006/2007 en 2007/2008
- Dossier Voortijdig Schoolverlaten, via: www.nederlandsjeugdinstituut.nl
- VSV Verkenner, via: www.voortijdigschoolverlaten.nl
- Cijfers RMC 2008/2009, mail
- Cijfers Kanklas 2008/2009
- Kerncijfers werkzoekenden CWI, via http://62.58.132.172/panorama/werkzoekenden_2007.asp,

Hoofdstuk 3 Opvoeding, bescherming en gezondheidszorg:

- GGD Atlas, via: www.ggdatlas.nl
- Gegevens Jeugdloket, mail
- Jaarverslag Pedagogisch Bureau, 2006, 2007, 2008
- MEE Rapport signaleringsbevindingen 2008 Gemeente Woerden
- Eindverslag Stevig Ouderschap Zuwe Zorg, mei 2009
- Tussentijds verantwoordingsverslag Overbruggingsplan overgewicht GGD 2007/2008
- Rapportage en financieel verslag van de uitvoering basistakenpakket JGZ, 2006, 2007, 2008
- Bijlage kwantitatieve gegevens Jaarverslag Preventie en Welzijn, Zuwe Zorg, 2006, 2007, 2008
- Binge drinken, via: ggdatlas.nl

Hoofdstuk 4 Veiligheid:

- www.halt.nl
- Halt Jaarverslag, 2006, 2007, 2008
- Gemeentelijke klachtenlijn en politie Woerden, mail

Hoofdstuk 5 Vrije tijd:

- Nota Jeugd en Vrije Tijd 2008-2010
- Budgetrapportage PLEIN2 (SKW), 2007 en 2008

- Jaarverslag CEC/Kuvo 2007, 2008
- Gegevens Het Klooster, mail
- Gegevens Brede School, gemeente
- Voortgangsrapportage Jeugd-Punt, 2007, 2008
- Prestatieoverzicht en evaluatieformulier Jeugd-Punt 2008
- Jaarverslag Stichting Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland, 2008

Bijlage 2:

- Register Kinderopvang Gemeente Woerden

Afkortingenlijst

AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
BAO	Basisonderwijs
BOS	Buurt, Onderwijs en Sport
BSO	Buitenschoolse Opvang
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
GGD	Gemeentelijke/Gewestelijke/Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
JCJ	Justitieel Casusoverleg Jeugd
KDV	Kinderdagverblijf
Kuvo	Kunstzinnige Vorming (Stichting)
MEE	Geen afkorting
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ministerie)
Wet OKE	Wet OntwikkelingsKansen en Educatie
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
SBAO	Speciaal Basisonderwijs
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSZR	Vierstroomring
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie)
